

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

Karolina Balcarová

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Karolina Balcarová

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Hradec Králové

Název práce

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

Název anglicky

Development possibilities of a selected rural municipality

Cíle práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je navrhnout nové možnosti, která přispějí k rozvoji obce Česká Čermná a docílí tak zvýšení úrovně spokojenosti obyvatel. Hlavní cíl je podpořen i dílčími cíli, které jsou formulovány tak, aby přispěly k dosažení hlavního cíle.

První dílčím cílem je vymezení teoretických pojmů spojených se strategickým rozvojovým plánováním a charakteristikou vybrané venkovské obce Česká Čermná, a to za pomoci odborné literatury a internetových zdrojů.

Druhým dílčím cílem je analýza dat z dotazníkového šetření, která identifikují největší problémy obyvatel v oblasti společenského života a infrastruktury obce Česká Čermná.

Posledním dílčím cílem je stanovení 3 prioritních oblastí, na které by se obec v rámci rozvoje měla nejvíce zaměřit a navržení řešení pro eliminaci zjištěných nedostatků.

Metodika

Analýza rozvojových možností vybrané venkovské obce na základě studia dostupných materiálů, dat a vlastního výzkumného šetření. Z metodologického hlediska bude práce rozdělena na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části práce budou vymezeny pojmy: veřejná správa, vývoj strategického plánování obcí na území České republiky a strategické řízení ve veřejném sektoru.

Praktická část práce bude obsahovat popisnou část, která se zaměřuje na vybranou obec, její historii, charakter, strukturu a část vlastního výzkumu, jenž analyzuje a vyhodnocuje dotazníkové šetření zaměřené na identifikaci největších problémů obyvatel obce Česká Čermná, které ovlivňují jejich spokojenost.

V závěru práce budou navrženy a diskutovány 3 prioritní oblasti, na které by se obec v rámci rozvoje měla nejvíce zaměřit.

Doporučený rozsah práce

40-60 stran

Klíčová slova

Veřejná správa, strategie, strategický plán, Česká Čermná, rozvoj, obec

Doporučené zdroje informací

MAJEROVÁ, Věra; HEROVÁ, Irena. *Český venkov 2008 : proměny venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009.

NEVOLOVÁ, M. 2022. Správa obce s úsměvem: vše, co potřebujete vědět z oblasti komunikace, řízení času a energie ve vaší práci. Třebechovice pod Orebem: Grafické studio 2123design, s.r.o. pro Sdružení místních samospráv České republiky, 2022. ISBN 978-80-11-02358-4

OBEC ČESKÁ ČERMNÁ, 2022. Oficiální stránky obce Česká Čermná. [online] 2022. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.ceskacermna.cz>.

PAVLÍK, M. 2020. Strategické řízení a plánování obce-studijní příručka pro zastupitele obcí 2020. In Ministerstvo vnitra odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy [online]. 2020. [cit. 2023-03-06]. Institut pro veřejnou správu Praha. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/...ava>.

PĚLUCHA, Martin. *Venkov na prahu 21. století : venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů měst a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-87197-49-3.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavlína Zrůbková

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 27. 2. 2024

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 28. 2. 2024

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 07. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala především paní Ing. Pavlíně Zrůbkové za odborné vedení této bakalářské práce, její ochotu a trpělivost. Nejvíce si vážím její vstřícnosti v průběhu konzultací, při kterých se mi dostalo mnoho cenných rad. Dále bych chtěla poděkovat Ing. Tomášovi Kulhánkovi, starostovi obce, který byl při tvorbě této práce taktéž velmi nápomocný a ochotný poskytnout veškeré informace, které po něm byly žádány. V neposlední řadě si poděkování zaslouží i občané České Čermné, kteří se zapojili do dotazníkového šetření a tím pomohli s důležitou kapitolou praktické části.

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

Abstrakt

Předkládaná bakalářská práce se zabývá problematikou týkající se možností rozvoje venkovské obce. Práce je složena z teoretické a praktické části.

V úvodu práce jsou v rámci literární rešerše odborné literatury vymezeny pojmy: veřejná správa, vývoj strategického plánování obcí na území České republiky a strategické řízení ve veřejném sektoru. Jádrem práce obsahuje popisnou část, která se zaměřuje na vybranou obec, její historii, charakter a strukturu. Následuje část vlastního výzkumu, jenž analyzuje a vyhodnocuje dotazníkové šetření zaměřené na identifikaci největších problémů obyvatel obce Česká Čermná. V závěru práce jsou z výsledného šetření navrženy možnosti rozvoje obce Česká Čermná, které by zvýšily spokojenost obyvatel obce.

Klíčová slova: Veřejná správa, strategie, strategický plán, Česká Čermná, rozvoj, obec.

Development possibilities of a selected rural municipality

Abstract

The presented bachelor's thesis deals with issues related to the development possibilities of a rural community. The thesis consists of a theoretical and a practical part.

In the introduction of the work, the terms: public administration, the development of strategic planning of municipalities in the territory of the Czech Republic and strategic management in the public sector are defined within the framework of the literature search. The core of the thesis contains a descriptive part that focuses on the selected municipality, its history, character and structure. The following is a part of my own research, which analyzes and evaluates a questionnaire survey aimed at identifying the biggest problems of the inhabitants of the municipality of Česká Čermná. At the end of the work, possibilities for the development of the municipality of Česká Čermná are proposed from the resulting investigation, which would increase the satisfaction of the inhabitants of the municipality.

Keywords: Public administration, strategy, strategic plan, Česká Čermná, development, municipality.

Obsah

1 Úvod.....	5
2 Cíl práce a metodika	6
2.1 Cíl práce	6
2.2 Metodika	6
3 Teoretická východiska	7
3.1 Systém veřejné správy.....	7
3.1.1 Členění veřejné správy.....	8
3.1.2 Organizace veřejné správy.....	9
3.1.3 Subjekty veřejné správy.....	9
3.1.4 Orgány veřejné správy	10
3.2 Obce v systému veřejné správy	11
3.2.1 Postavení obcí	11
3.2.2 Zastupitelstvo obce	12
3.2.3 Rada obce.....	13
3.2.4 Starosta.....	14
3.2.5 Obecní úřad.....	14
3.2.6 Působení obcí	15
3.3 Strategické řízení ve veřejném sektoru	16
3.3.1 Proces strategického plánování.....	17
3.3.2 Tvorba strategického plánu.....	19
3.3.3 Analytické metody pro zpracování strategie	21
3.3.4 Typy strategických a prováděcích dokumentů	22
3.3.5 Zpracování rozvojového plánu na úrovni obcí	26
4 Praktická část	28
4.1 Obec Česká Čermná.....	28
4.1.1 Historie obce Česká Čermná.....	30
4.1.2 Partnerství obce Česká Čermná	31
4.1.3 Poslední realizované projekty v obci Česká Čermná.....	32
4.1.4 Rozvojový dokument obce Česká Čermná.....	33
4.2 Výzkumné šetření.....	35
4.2.1 Soubor respondentů	35
4.2.2 Výsledky dotazníkové šetření	36
5 Výsledky.....	45
5.1 SWOT analýza	47
5.2 Rozvojové priority	49

5.3	Návrhy a doporučení	53
6	Závěr.....	55
7	Seznam použitých zdrojů.....	56
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek.....	61
8.1	Seznam obrázků	61
8.2	Seznam tabulek.....	61
8.3	Seznam grafů.....	61
8.4	Seznam použitých zkratek.....	62
Přílohy - Dotazník	63

1 Úvod

V dnešní době je venkov vnímám jinak než dříve. V minulosti se o venkovu mluvilo jako o prostoru, kde bydlelo doslova pár obyvatel žijících se hlavně zemědělstvím a hospodářstvím. V současné době je tento prostor čím dál více podobný městům. Ať už je to pozitivní či negativní vývoj, důležité je si uvědomit, jakým směrem by se měly venkovské obce ubírat a jaké priority by si měly zvolit pro svůj další rozvoj.

Lidé se často při výběru svého nového zázemí (bydlení) zaměřují na vybavenost obce a možnosti, které by jim co nejvíce přiblížily život ve městě pro uspokojení jejich potřeb. Mezi ně může například patřit možnost vyžití v podobě služeb, kulturních akcí, školství, dostupnost lékařské péče, ale také energetická infrastruktura či dopravní spojení s blízkým městem. Aby byl venkov pro obyvatele atraktivní, je na vedení obce, jak co nejefektivněji využít finanční možnosti rozpočtu pro rozvoj dané obce.

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala téma „Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce“. V práci se zaměřuji na poměrně malou příhraniční obec Českou Čermnou, a to hned z několika důvodů.

V první řadě považuji za důležité, aby řízení veřejných rozpočtů probíhalo od nejnižší úrovně politiky, až po efektivní využití vhodných dotačních titulů. Dalším důvodem byla možnost zrealizovat svou vizi zlepšení prostředí obce pro stávající obyvatele, ke kterým se řadím i já. Posledním důvodem, který mě vedl k výběru tohoto tématu, byl fakt, že v současné době pro tuto obec neexistuje žádný oficiální dokument, který by identifikoval problémy občanů a umožnil tak rozvoj obce.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem mé bakalářské práce je navrhnout nové možnosti, které přispějí k rozvoji obce Česká Čermná a docílí tak zvýšení úrovně spokojenosti obyvatel. Na základě identifikovaných problémů, které ovlivňují spokojenost obyvatel této obce v oblasti infrastruktury a společenského života, je v plánu navrhnout řešení pro eliminaci zjištěných nedostatků. Hlavní cíl je podpořen dílčími cíli, které jsou formulovány tak, aby přispěly k dosažení hlavního cíle.

Dílčí cíle:

- Teoreticky vymezit pojmy spojené se strategickým rozvojovým plánováním obce pomocí odborné literatury.
- Vytyčit pojmy blíže charakterizované vybrané venkovské obce Česká Čermná. Pro bližší charakteristiku budou využity internetové zdroje a to především webová stránka dané obce.
- Vyhodnotit data ze z dotazníkového šetření, která identifikují největší problémy obyvatel v oblasti společenského života a infrastruktury obce Česká Čermná.
- Na základě dotazníkového šetření stanovit 3 prioritní oblasti, na které by se obec v rámci rozvoje měla nejvíce zaměřit.

2.2 Metodika

Z metodologického hlediska bude práce rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části práce budou za pomoci literární rešerše odborné literatury vymezeny pojmy: veřejná správa, vývoj strategického plánování obcí na území České republiky a strategické řízení ve veřejném sektoru.

Praktická část práce bude obsahovat popisnou část, která se zaměřuje na vybranou obec, její historii, charakter, strukturu a část vlastního výzkumu, jenž analyzuje a vyhodnocuje dotazníkové šetření zaměřené na identifikaci největších problémů obyvatel obce Česká Čermná, které ovlivňují jejich spokojenost. Výsledky budou znázorněny v grafech a tabulkách. Na základě šetření budou vybrány 3 prioritní oblasti, na které by se obec v rámci rozvoje měla nejvíce zaměřit.

3 Teoretická východiska

V následujících kapitolách bude podrobněji popsána problematika související s tématem. Bude zde popsáno fungování veřejné správy, její definice, členění a subjekty, které tvoří veřejnou správu. Dále pak fungování obcí ve veřejné správě a celý proces strategického plánování.

3.1 Systém veřejné správy

Zahraniční autoři definují veřejnou správu například takto: „*Veřejná správa nebo veřejná politika je realizace veřejné politiky, správa vládního zřízení, řízení neziskové organizace a také podoba politologie vyučovaná na školách veřejné politiky. Jedná se o oblast výzkumu s různorodým rozsahem, jehož základním cílem je pokrok v řízení a politikách tak, aby vláda mohla fungovat.*“¹

Veřejná správa zahrnuje řadu činností včetně rozpočtování, personálního řízení, analýzy politiky, hodnocení programů a implementace předpisů a zákonů. Veřejní správci pracují v různých oblastech včetně zdravotnictví, vzdělávání, dopravy, bydlení, ochrany životního prostředí a sociální péče.²

Oblast veřejné správy je interdisciplinární, čerpá ze znalostí a metod z oborů jako je politologie, ekonomie, sociologie, právo a management. Veřejní správci mohou pracovat ve vládních agenturách, neziskových organizacích, nebo v soukromém sektoru a jejich role mohou zahrnovat analytiku politiky, programové manažery, rozpočtové analytiku a výkonné ředitele.³

¹ Racino, 2015. *Public administration and disability community services administration in the US*. Boca Raton: CRC Press, 2015, str. 12.

² Torneo, 2020. "Public administration education in the Philippines 1951-2020: History, challenges, and prospects". In *Journal of Public Affairs Education*. [online]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1536803.2020.1744066>.

³ Torneo, 2020. "Public administration education in the Philippines 1951-2020: History, challenges, and prospects". In *Journal of Public Affairs Education*. [online]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1536803.2020.1744066>.

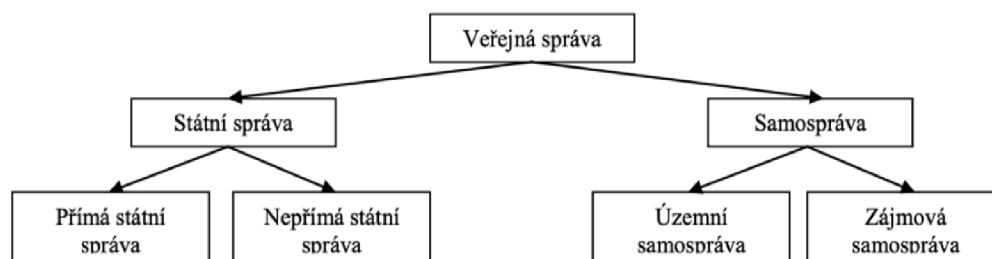
3.1.1 Členění veřejné správy

V České republice se veřejná správa zabývá řízením a implementací veřejných politických programů, které jsou spravovány vládními agenturami a úředníky na různých úrovních vlády, včetně národní, státní a místní úrovně. Primárním cílem veřejné správy je zajistit efektivní poskytování veřejných služeb občanům a podporovat veřejné blaho.⁴

Základní organizační členění veřejné správy z hlediska subjektů veřejné správy představuje členění na státní správu a samosprávu. V tomto členění může být uvedena i ostatní veřejná správa, která se považuje za zbytkovou oblast veřejné správy, kterou vykonávají částečně samosprávné a nesamosprávné instituce, když plní veřejné úkoly (např. veřejný ústav).⁵

Samospráva se obvykle rozděluje na územní, zájmovou či profesní. Veřejnou správu lze podle subjektů veřejné správy rozlišovat také na přímou, prováděnou přímo orgány státu, a nepřímou, vykonávanou v přenesené působnosti a v souladu se zákony jinými orgány (obcemi, kraji) nebo určitými fyzickými osobami (např. lesní stráž). S přihlédnutím k územnímu aspektu se dá rozlišovat veřejná správa celostátní, regionální a místní. Na základě rozsahu správních činností se rozlišuje veřejná správa všeobecná a odborná (specializovaná). Z hlediska použité formy práva se rozlišuje správa vrchnostenská (výsostná), vykonávaná formou veřejného práva a správa fiskální, vykonávána formou soukromého práva – stát zde potom nevstupuje do právních vztahů vrchnostensky, ale jako rovný partner.⁶

Obrázek 1 Organizace veřejné správy

(zdroj: vlastní zpracování na základě Sládeček, 2015)

⁴ Shields, 2022. Jane Addams and Public Administration: Clarifying Industrial Citizenship. In *Shields, P., Hamington, M., & Soeters, J. (Eds.) The Oxford Handbook of Jane Addams*. [online]. Oxford University Press, DOI:10.1093/oxfordhb/9780197544518.013.3.

⁵ Sládeček, 2019. *Obecné správní právo*. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer.

⁶ Kopecný, 2021. *Správní právo: obecná část*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck.. Beckovy právnické učebnice.

3.1.2 Organizace veřejné správy

Organizaci veřejné správy upravuje mnoho právních předpisů. Zásadní je Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších ústavních zákonů), kompetenční zákon (zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů), který stanoví strukturu a působnost orgánů ústřední správy. Dále je to ústavní zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků (zákon č. 347/1997 Sb., ve znění pozdějších ústavních zákonů). Řada dalších speciálních zákonů potom upravuje zřízení a působnost dalších správních úřadů a jiných subjektů veřejné správy.⁷

3.1.3 Subjekty veřejné správy

Za subjekty veřejné správy jsou považovány zejména:

- stát,
- jiné subjekty, o nichž to stanoví ústava nebo zákon,
- veřejnoprávní korporace,
- veřejné ústavy a veřejné podniky,
- státní fondy,
- veřejné výzkumné instituce.

Subjekty veřejné správy nesou odpovědnost za plnění veřejných úkolů. Stát vykonává státní správu přímo prostřednictvím svých úřadů/orgánů. Pokud je vykonavatelem státní správy jiný subjekt než stát, činí tak na základě přenesené působnosti. Stát v tomto případě vykonává veřejnou správu nepřímou, zejména prostřednictvím její delegace na obce a kraje. V České republice byl zvolen tzv. spojený model veřejné správy, tzn. že obce a kraje vykonávají vedle svých samosprávných působností také státní správu v přenesené působnosti.⁸

⁷ Lochmannová, 2020. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Aktualizované 2. vydání. Prostějov: Computer Media.

⁸ Lochmannová, 2020. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Aktualizované 2. vydání. Prostějov: Computer Media.

3.1.4 Orgány veřejné správy

*„Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny“.*⁹

Mezi přímé vykonavatele veřejné správy patří:

- prezident republiky,
- vláda,
- ministerstva,
- jiné ústřední správní úřady (s celostátní působností), jiné správní úřady
 - s celostátní působností (řízené ministerstvy),
 - s územně vymezenou působností (podřízené jiným správním úřadům s celostátní působností),
- orgány samosprávy
 - orgány územních samosprávných celků (obcí a krajů),
 - orgány profesních komor (zřízených zvláštními zákony s přesně vymezenou působností),
 - orgány vysokých škol,
- veřejné bezpečnostní sbory (ozbrojené anebo neozbrojené).¹⁰

⁹ Sbírka zákonů, Ústava ČR, 1992, s. 10. [online].

¹⁰ Klíma, 2015. *Veřejná správa a lidská práva*. Praha: Metropolitan University Prague Press.

3.2 Obce v systému veřejné správy

Obec je v zákoně o obcích 128/2000 Sb. definována jako základní územní samosprávné společenství občanů vytvářející územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, přičemž při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.¹¹

3.2.1 Postavení obcí

*„Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obec, která byla městem přede dnem 17. května 1954, je městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem. Obec, která byla oprávněna užívat označení městyse přede dnem 17. května 1954, je městysem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, od kterého se obec stává městysem“.*¹²

Dojde-li ke sloučení dvou nebo více obcí, z nichž alespoň jedna je městem, je nově vzniklá obec městem. Pokud se sloučí dvě nebo více obcí, z nichž žádná není městem, nic méně alespoň jedna je městysem, vznikne nová obec městyse. Oddělí-li se část města a vzniknou dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního města nebo část jeho názvu, je i nadále městem. Oddělí-li se část městyse a vzniknou dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního městyse nebo část jeho názvu, je i nadále městysem.¹³

V ČR jsou za statutární města považována: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov,

¹¹ Kopecký, 2016. *Zákon o obcích: komentář*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer.. Komentáře (Wolters Kluwer ČR).

¹² Sbirka zákonů, Zákon č. 128/2000 Sb., § 3 o obcích (obecní zřízení). [online].

¹³ Sbirka zákonů, Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). [online].

Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec. Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.

Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce a dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město je taktéž samostatně spravováno zastupitelstvem města a následujícími orgány jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. Městys je, stejně jako obec a město, samostatně spravován zastupitelstvem městyse a dalšími orgány městyse jsou kromě rady městyse a starosty také úřad městyse a zvláštní orgány městyse. V neposlední řadě je nutné zmínit statutární města. I ty jsou samostatně spravovány zastupitelstvem města a dále radou města, primátorem, magistrátem a zvláštními orgány města.¹⁴

Orgánem obce, městyse, města, statutárního města, městského obvodu nebo městské části je též komise, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. Obcím je zákonem dána pravomoc ustanovovat si své vlastní orgány a úřední osoby, a to bez jakéhokoliv zásahu státu. Toto autonomní právo lze považovat za jakýsi základní stavební prvek územní samosprávy jako takové. Zákon o obcích stanovuje jako orgány obce zastupitelstvo obce, radu obce, starostu obce, obecní úřad a dále pak zvláštní orgány obce, jejichž zřízení závisí na ostatních orgánech obce.¹⁵

3.2.2 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je nejvyšší, kolektivní volený orgán, jenž má v rámci samostatné působnosti hlavní rozhodovací pravomoci. Členy tohoto orgánu se stávají zvolení zástupci jednotlivých politických stran v obci. Jsou voleni v komunálních volbách na dobu čtyř let. Z řad svých členů volí radu obce, starostu obce a místostarostu obce. Počet členů zastupitelstva je stanoven zákonem o obcích, který říká, že počet členů se stanovuje s přihlédnutím k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu.¹⁶

¹⁴ Sbírka zákonů, Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). [online].

¹⁵ Kopecký, 2016. *Zákon o obcích: komentář*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře (Wolters Kluwer ČR).

¹⁶ Halásková, 2014. *Veřejná správa v České republice*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav fyziky.

Tabulka 1 Počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500	5-15
500-3 000	7-15
3 000-10 000	11-25
10 000- 50 000	15-35
50 000-150 000	25-45
nad 150 000	35-55

(zdroj: vlastní zpracování)

3.2.3 Rada obce

Radu obce charakterizujeme jako výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti, který se ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. Pravomoc má rada obce zejména v samostatné působnosti, výjimkou může být nařízení obce, které spadá do výkonu přenesené působnosti.¹⁷

Rada obce je volena v obcích, kde počet členů zastupitelstva je větší než 15 a je tvořena starostou, místostarostou a ostatními členy, kteří byly zvoleni zastupitelstvem obce. Tvoří ji nejméně 5 a nejvíce 11 členů, kdy počet členů musí být vždy lichý. V případě, že je v obci počet členů zastupitelstva nižší než 15, rada se nevolí a její pravomoc vykonává starosta obce. Členové rady obce mohou být odvoláni zastupitelstvem a v případě, že starosta nebo místostarosta obce je odvolán z funkce, nebo se funkce vzdá, přestává být i členem rady obce.¹⁸

¹⁷ Tříška, 2018. *Metodické doporučení k činnosti územních samospr. celků: Obecní úřad*. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/soubor/metodicke-doporuceni-k-cinnosti-uzemne-samospravnych-celku-obecni-urad.aspx>.

¹⁸ Tříška, 2018. *Metodické doporučení k činnosti územních samospr. celků: Obecní úřad*. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/soubor/metodicke-doporuceni-k-cinnosti-uzemne-samospravnych-celku-obecni-urad.aspx>.

3.2.4 Starosta

Starostu obce, i jeho zástupce – místostarostu, volí ze svých řad obecní zastupitelstvo. Starosta zastupuje obec navenek a za výkon své funkce je odpovědný zastupitelstvu. Jednou z podmínek pro zvolení zastupitele do funkce starosty či místostarosty je to, že musí být státním občanem ČR. To znamená, že do těchto funkcí v ČR nemůže být zvolen cizinec, a to ani občan Evropské unie. Starosta má pravomoci jako každý člen zastupitelstva a kromě nich dále například odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, odpovídá také za informování veřejnosti o činnosti obce, a to v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, atd.¹⁹

3.2.5 Obecní úřad

Obecní úřad je orgán obce, který má (na rozdíl od zastupitelstva, rady či starosty, jež jsou orgány obce politické povahy) administrativní charakter. Obecní úřad, v jehož čele stojí starosta, tvoří:

- starosta,
- místostarosta (místostarostové),
- tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena,
- zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu.

Rada obce zřizuje pro jednotlivé úseky činností obecního úřadu odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Zákonem o obcích není vyloučeno ani zřízení dalších organizačních článků, např. sekcí obecního úřadu, apod.

V oblasti samostatné působnosti plní obecní úřad především úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce, nedisponuje samostatnou rozhodovací pravomocí v oblasti obecní samosprávy. Obecní úřad naopak vykonává přenesenou působnost obce, s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce.²⁰

¹⁹ Kopecký, 2016. *Zákon o obcích: komentář*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře (Wolters Kluwer ČR).

²⁰ Jemelka, 2010. *Obecně závazné vyhlášky In: Vedení obce v praxi*. Praha: Raabe.

3.2.6 Působení obcí

Působnost obce má samostatnou nebo přenesenou působnost. Musí se od sebe odlišovat, jinak by docházelo k tomu, že se jednotlivé kompetence obce prolínají a jsou tak disfunkční a zbytečné. Samostatná působnost zahrnuje všechny záležitosti v zájmu obce a jejích občanů. Obec jedná vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Má dvojí podobu, a to soukromoprávní a veřejnoprávní, která je uplatněním přirozené autority, neboli moc zvolených orgánů vůči těm osobám, které je ustanovili.²¹

Soukromoprávní je především následkem toho, že obec vystupuje jako právnická osoba a z tohoto postu jí náleží vlastnické právo. Ve své samostatné působnosti se obec a její orgány řídí jen zákony a jinými právními předpisy (při vydávání obecně závazných vyhlášek pak pouze zákony).²²

Přenesenou působnost lze definovat jako určitý okruh záležitostí, jíž obec vykonává jménem státu, ne pod jménem obce. Za tuto působnost však zodpovídá stát. Proto musí obec při výkonu této moci respektovat stát. Přenesenou působnost obce vykonávají pro stát výhradně obecní úřady a tzv. zvláštní orgány. Tam, kde je jenom starosta, je přenesená působnost vykonávána skrz usnesení vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. Obce však mají i určité výhody z přenesené působnosti, čímž jsou například vydávání nařízení.

Rozsah přenesené působnosti se může u jednotlivých obcí lišit a závisí na tom, o jaký typ obce jde. Co do rozsahu svěřené státní správy rozlišujeme 3 kategorie:

- obce (každé obci je, byť jen v minimálním rozsahu, různými zákony výkon státní správy v určitém rozsahu svěřen);
- obce s pověřenými obecními úřady;
- obce s obecními úřady s rozšířenou působností.²³

²¹ Sládeček, 2019. *Obecné správní právo*. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer.

²² Novotná, 2011. *Společnost a životní prostředí v regionálním rozvoji*. Vysoká škola regionálního rozvoje. Praha.

²³ Nevolová, 2022. *Správa obce s úsměvem: vše, co potřebujete vědět z oblasti komunikace, řízení času a energie ve vaší práci*. Třebechovice pod Orebem: Grafické studio 2123design, s.r.o. pro Sdružení místních samospráv České republiky.

3.3 Strategické řízení ve veřejném sektoru

Strategické řízení je dlouhodobá systémotvorná činnost. Podle Fotra a kol. není definice zcela jednoznačná, ale mohli bychom jej označit za umění (resp. soubor činností), jak formulovat, implementovat a hodnotit taková rozhodnutí, která směřují k dosažení stanovených cílů. Ve fázi formulace je strategický management odvislý od politické vůle a při následné implementaci je ovlivněn schopností byrokracie zadání naplnit. Na druhém konci řetězce jsou to tzv. stakeholders, které můžeme obecně vymezit jako takové skupiny osob, které jsou nějakým způsobem zainteresovány na činnosti veřejné správy a jejich výsledcích. Základním faktorem vztahu těchto dvou vah je svým způsobem nutnost podřídit se nastavení, které vyplývá z činnosti veřejné správy, často s minimálními možnostmi operativní změny pro stakeholdery (komunální volby, volby do parlamentu se konají ceteris paribus každé 4 roky). Z těchto širokospektrých dopadů je zřejmé, že je žádoucí plnit úkoly kvalitně a promyšleně podle plánu.²⁴

Obrázek 2 Příprava strategického dokumentu

(zdroj: MBP consulting)

Strategické řízení je nástroj pro řízení státní správy i samosprávy. Realizace vize a strategie obce se stává součástí veřejných služeb. Strategické řízení sice není ze zákona povinné, avšak zákonná povinnost ukládá hospodařit účelně a hospodárně. Důvody pro

²⁴ Fotr a kol., 2012. *Tvorba strategie a strategické plánování: Teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, a.s.

stanovení vize a řízení města vyplývají z objektivních potřeb, rovněž však ze zákona o obcích:

- „*Obce musí hospodařit účelně a hospodárně.*
- *Obce mají povinnost stanovit kritéria pro účelnost, efektivnost a hospodárnost.*
- *Účelnost se vztahuje k cílům. Pokud cíle nejsou stanoveny, nelze účelnost posoudit.*
- *Srozumitelnost vize obce a jejich cílů vede k hospodárnějšímu chování občanů, politiků, zaměstnanců úřadu, případně investorů“.*²⁵

Zavedení standardů a pravidel v řízení města a vyjasnění odpovědností vede ke zvýšení efektivity a hospodárnosti při nakládání s veřejným majetkem.

3.3.1 Proces strategického plánování

*„Strategické plánování ve veřejném sektoru zahrnuje následující společné prvky: vyjasnění poslání, identifikování základních hodnot, rozvíjení budoucí vize, zhodnocení vnitřních silných a slabých stránek, provedení průzkumu prostředí a situační analýzy toho, jaký vztah má instituce ke svému prostředí, identifikování významných problémů, kterým instituce čelí, stanovení strategických cílů a úkolů, rozvíjení a posuzování proveditelnosti strategií k dosažení těchto cílů a úkolů, vytváření a provádění akčních plánů k realizování strategie, a sledování a hodnocení pokroku a aktualizaci strategie, pokud je to zapotřebí.“*²⁶

Pro samotné strategické řízení je vždy prvním krokem důležité stanovit koncept, který je pro daný typ strategie vhodný. Nutností je provedení analýzy jednotlivých konceptů, které by přicházely v úvahu pro danou organizaci. Výsledkem této analýzy by měl být nejvhodnější model pro řešení předmětné strategie.²⁷

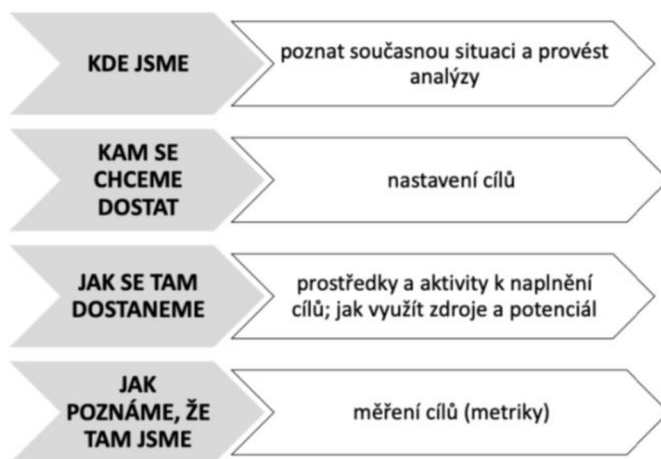
²⁵ Sbírnka zákonů. § 38 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., zákona o finanční kontrole, § 4 odst. 2, č. 320/2001 Sb. [online].

²⁶ Poister a kol., 2013, s. 11. Strategy Formulation and Performance: Evidence from Local Public Transit Agencies. In *Public Performance & Management Review* [online]. M. E. Sharpe, 2013, Vol. 36, No. 4 (June), s. 588. Dostupné z: <http://nwww.jstor.org/stable/23484741>.

²⁷ Němcová, 2014. *Dizertační práce-Formulace funkční strategie útvaru centrálního nákupu Magistrátu města Plzně*, BIBS Vysoká škola.

Jedná se o ucelený soubor názorů (představ) na strategické řízení aplikovatelný v konkrétních podmínkách. Je vyjádřením základních názorů (představ) o filozofii, modelu, fungování a uspořádání strategického řízení.²⁸

Obrázek 3 Proces strategického plánování

(zdroj: Krbová, 2017)

Z jistého úhlu pohledu je možné vnímat obec jako organizaci, která se snaží zajistit efektivní výkon veřejné správy, jakož i dosáhnout svých vlastních vytyčených cílů. Využívá k tomu legislativní nástroje (obecně závazné vyhlášky a nařízení), finanční nástroje (rozpočet) a územní plánování, které spočívá v příznivé kombinaci s udržitelným rozvojem území. V neposlední řadě obce využívají vytvoření strategického plánu, kterým se následně řídí s cílem dlouhodobé udržitelnosti obce a života v ní.

Zvolený koncept ve vztahu k organizaci by měl splňovat následující:

- mít logickou strukturu,
- mít strategické řízení, které probíhá „shora-dolů“ (top-down),
- zobrazovat analytické informace (které analýzy bude nutné realizovat),
- pružně reagovat na vývoj firmy a přizpůsobovat procesy strategického řízení,
- vytvářet dobré podmínky pro následnou realizaci strategií a její implementaci,
- být přizpůsobitelný konkrétním podmínkám,

²⁸Jakubíková, 2013. *Strategický marketing: Strategie a trendy*. Vyd. 2. Praha: Grada, 368 s.

- umožnit řešení nové strategie.²⁹

Finální fází každého strategického řízení je implementace nové strategie. Ta se realizuje nástroji operativního řízení. Operativní management představuje řídicí aktivity, jejichž cílem je zabezpečení efektivního a plynulého běhu výrobních procesů při respektování příslušných provozních a legislativních standardů.³⁰

3.3.2 Tvorba strategického plánu

Ve veřejném sektoru zaznamenáváme značnou volnost taktéž ve způsobu zpracování strategického plánu. Na základě míry zapojení veřejnosti, místních představitelů a expertů, rozlišujeme tři základní přístupy a jeden doplňující způsob plánování.³¹

- 1) *Expertní přístup* – strategický plán je zpracováván týmem expertů, je založen na principu outsourcingu, nevýhodou je malá znalost zkoumaného prostředí a místních vztahů. Výhodou tohoto přístupu je vysoká odbornost zpracovaných údajů. Vytvářejí se tak vysoce kvalitní a propracované strategie.
- 2) *Komunitní přístup* – strategii zpracovávají místní odborníci pod vedením odborného konzultanta. Vytváří se pracovní skupina, která se skládá z představitelů veřejné správy, místních firem a organizací. Tato metoda se zaměřuje na stanovení hlavních problémových oblastí, které vychází z diskuze. Jasná orientace na konkrétní problémy, nezpracovávají se podrobné analýzy. Nevýhodou může být povrchnost v identifikaci všech relevantních problémů.
- 3) *Smíšený přístup* – spojuje oba předešlé přístupy a využívá odborných znalostí expertů a znalosti místního prostředí laiků, vytvářejí se pracovní skupiny, ve kterých dochází k optimalizaci pracovních postupů při zpracování strategického plánu.

²⁹ Němcová, 2014. *Dizertační práce-Formulace funkční strategie útvaru centrálního nákupu Magistrátu města Plzně*, BÍBS Vysoká škola.

³⁰ Jakubíková, 2013. *Strategický marketing: Strategie a trendy*. Vyd. 2. Praha: Grada, 368 s.

³¹ Krbová, 2017. *Moderní management ve veřejné správě: Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 143 s.

- 4) *Metoda vnitřních zdrojů* – strategický plán je v tomto případě zpracován výhradně zaměstnanci úřadů měst, bez zásahu expertů i veřejnosti. Využívá znalosti místních poměrů, přináší finanční úsporu, strategie jsou do značné míry politicky orientované.³²

Vzorová struktura strategického dokumentu

I. Úvod (cca 10 % rozsahu strategie)

- Základní informace o strategii.
- Kontext vzniku a existující strategie.
- Účel strategie.
- Uživatelé strategie.
- Základní používané pojmy, zkratky.
- Ostatní relevantní strategické dokumenty.

II. Analytická část (cca 15 %)

- Definice a analýza řešeného problému.
- Definice řešeného problému.
- Prostředí a očekávaný budoucí vývoj.
- Revize stávajících opatření.
- Vývoj při tzv. nulové variantě.
- Souhrn výsledků klíčových analýz.

III. Strategická část (cca 45 %)

- a) Vize a základní strategické směřování.
- Logika intervence, hierarchie cílů.
 - Vize, globální cíl a strateg. oblasti.
 - Strategické cíle.
- b) Popis cílů a opatření v jednotlivých strategických oblastech.
- Popis specifických cílů, dopady jejich naplnění.
 - Přehled a popis opatření.

³² Krbová, 2017. *Moderní management ve veřejné správě: Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 143 s.

- Výsledky a výstupy realizace jednotlivých opatření (aktivit) indikátory.

IV. Implementační část (cca 25%)

- Implementační struktura a systém řízení implementace.
- Plán realizace aktivit.
- Časový harmonogram.
- Rozpočet a zdroje financování.
- Systém monitorování a evaluace realizace strategie.
- Systém řízení rizik a předpoklady realizace strategie.

V. Postup tvorby strategie (cca 5 %)

- Autoři strategie a zúčastněné strany.
- Popis postupu tvorby strategie.

VI. Přílohy.³³

3.3.3 Analytické metody pro zpracování strategie

- 1) Pestle analýza, což je analytická technika sloužící ke strategické analýze okolního prostředí organizace. Pestle je akronym počátečních písmen různých typů vnějších faktorů: politické, ekonomické, sociální, technologické, legislativní, ekologické.

Obrázek 4 Analytické metody zpracování strategie

Vnější prostředí (makrookolí)	Prostředí obce (mikrookolí + vnitřní prostředí)
PESTLE analýza	SWOT analýza
Další analýzy: PEST, SLEPT	

(zdroj:mvcv.cz)

³³ Pavlík, 2020. Strategické řízení a plánování obce-studijní příručka pro zastupitele obcí 2020. In Ministerstvo vnitra odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy (online) .Institut pro veřejnou správu Praha.

- 2) Swot analýza, která se řadí mezi základní metody strategické analýzy, a to právě z důvodu jejího integrujícího charakteru získaných, sjednocených a vyhodnocených poznatků, ze kterých jsou generovány alternativy strategií dalšího rozvoje obce.³⁴

Obrázek 5 SWOT analýza

(zdroj: managementmania.com)

3.3.4 Typy strategických a prováděcích dokumentů

Východiskem z nepřehledné a složité situace je shodnout se na určitém kompromisu mezi pojmy a jejich definicemi uvedenými v Metodice přípravy veřejných strategií a reálným stavem v používání typů a názvů strategických a prováděcích dokumentů v ČR. Do budoucna se tedy usiluje o používání následujících typů strategických a prováděcích dokumentů a jejich názvů, které se v praxi už tak v ČR nejvíce vyskytují. Tzn. koncepce, strategie, akční plán, plán, program, politika, implementační plán, operační program.³⁵

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR založilo databázi neboli portál strategických dokumentů v ČR. Tento informační server zajišťuje Národní síť zdravých měst ČR.

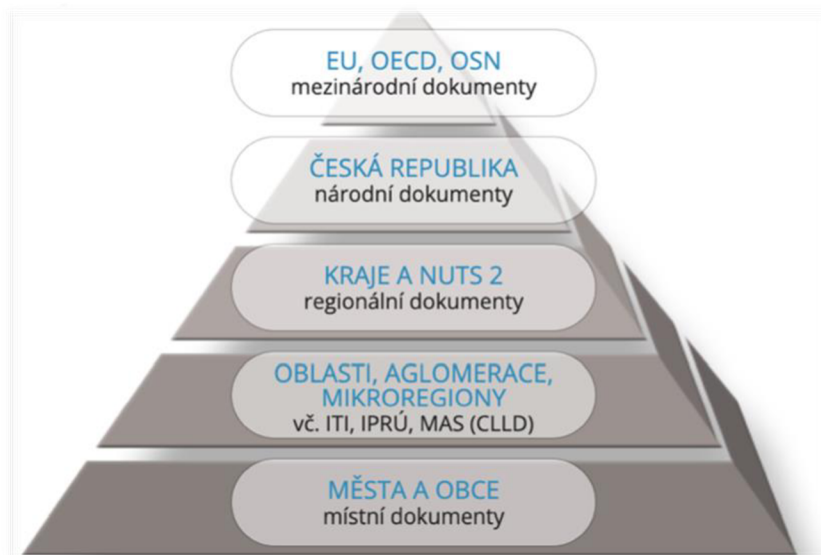
³⁴ Grasseová a kol., 2012. *Analýza podniku v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: BizBooks.

³⁵ Mmr, 2017. *Typologie strategických a prováděcích dokumentů-Metodické doporučení*. [online].Dostupné z:https://www.mmr.cz/getmedia/a8e367ae-8c84-48f2-9ce4-5484e4d5de52/Typologie-strategicky-ch-a-provade-cich-dokumentu_final.pdf.

„Databáze strategií (www.databaze-strategie.cz) je celostátní sofistikovaný informační systém strategických a koncepčních dokumentů, který přispívá k celkovému zlepšení strategického řízení a plánování na všech úrovních veřejné správy v České republice.“³⁶

Jak je znázorněno na obrázku 6, tento systém funkčně propojuje strategické cíle, opatření a další zadané parametry, a to už od mezinárodní úrovně, přes dokumenty ministerstev a celostátních institucí, až po regionální a místní úroveň. Strategické dokumenty, které jsou v ní uvedené, jsou schválenými dokumenty a za návrh jejich zařazení do systému zodpovídá administrátor jmenovaný za danou instituci.

Obrázek 6 Struktura databáze strategických dokumentů

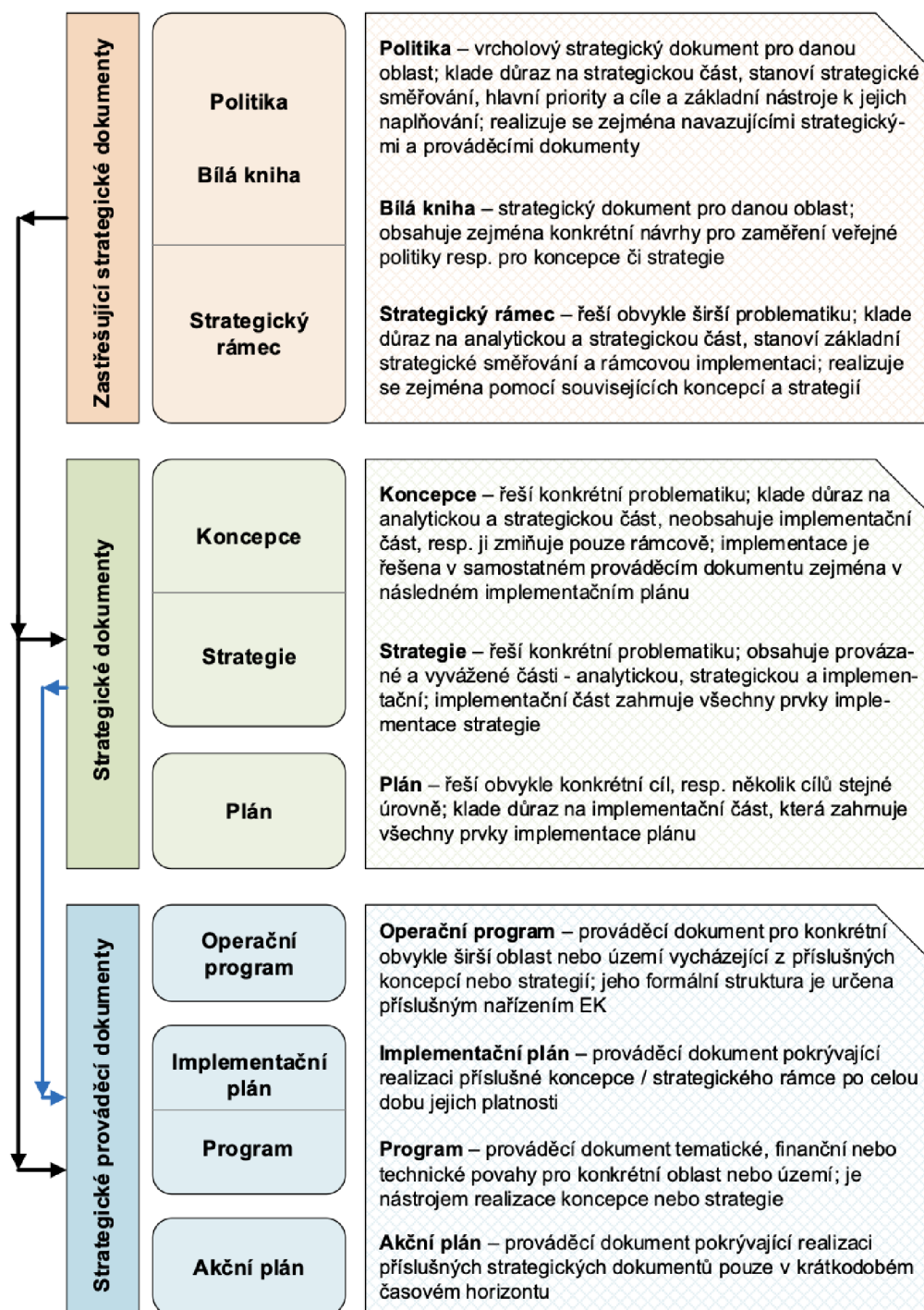

(zdroj: Mvcr.cz)

³⁶ Mvcr, 2020, str.17. Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy. In: *Strategické řízení a plánování obce. Studijní příručka pro zastupitele obcí 2020* [online]. Dostupné z: <https://cse.google.com/cse?cx=015489265366623571386%3Aizzrwg3bmqm&q=analytické&ok.x=0&ok.y=0>.

Obsah, zaměření a charakteristika jednotlivých strategických dokumentů jsou uvedené na obrázku 7.

Obrázek 7 Členění strategických dokumentů

(zdroj: mmr.cz)

Uživatel databáze má možnost si zvolit z dané úrovně dokumentů i oblast tzv. deskriptor. Deskriptorů je celkem 23:

1. Průmysl a stavebnictví.
2. Energetika, teplárenství, plyn.
3. Podnikání a zahraniční obchod.
4. Výzkum, vývoj, inovace a technologie.
5. Informační a komunikační technologie.
6. Vzdělávání.
7. Zaměstnanost a trh práce.
8. Sociální začleňování.
9. Sociální služby.
10. Rodinná politika.
11. Doprava.
12. Životní prostředí.
13. Zdravotnictví.
14. Cestovní ruch.
15. Kultura.
16. Bydlení.
17. Veřejná správa.
18. Zemědělství, lesnictví, rybářství apod.
19. Finanční rozpočet, banky, pojištění, práce.
20. Bezpečnost, lidská práva.
21. Zájmová činnost.
22. Demografie.

Ochrana spotřebitele. Rozsah věnovaný strategickým a prováděcím dokumentům v jednotlivých zákonech se značně liší. Ve 12 zákonech z 33 zákonů (36 %) je stanovena pouze povinnost takový dokument zpracovat, projednat resp. schválit. V 9 zákonech (28 %) je popsán i obsah dokumentu. Ve zbývajících 12 zákonech (36 %) je uveden odkaz na prováděcí právní předpis, který blíže specifikuje strategický nebo prováděcí dokument. Nejpodrobněji jsou strategické dokumenty popsány v těchto zákonech:

- Stavební zákon (Politika územního rozvoje, Zásady územního rozvoje),
- Zákon o podpoře regionálního rozvoje (Strategie regionálního rozvoje),
- Zákon o odpadech (Plán odpadového hospodářství ČR, Plán odpadového hospodářství kraje).³⁷

3.3.5 Zpracování rozvojového plánu na úrovni obcí

Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí podporuje zkvalitnění koncepčního řízení v obcích. Metodika tvorby PRO byla ověřena ve 25 obcích třech krajů. Metodika tvorby PRO formuluje jeho strukturu a popisuje proces jeho tvorby. Umožňuje variabilitu zpracování, stanoví základní obsah PRO a doporučuje jeho vhodná rozšíření.³⁸

Obrázek 8 Program rozvoje obce

<p>Program rozvoje obce (PRO) je základním rozvojovým dokumentem obce (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích):</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovuje hlavní oblasti rozvoje obce, • formuluje možná řešení rozvoje obce, • sladuje představy jednotlivých subjektů o rozvoji obce, • je podkladem pro územní průmět rozvoje v územním plánu, • zvyšuje připravenost obcí k získání vnějších finančních prostředků, • je východiskem pro rozhodování orgánů obce v rozvojových záležitostech.

(zdroj: mvcr.cz- vlastní úprava)

³⁷ Mmr, 2017. *Typologie strategických a prováděcích dokumentů-Metodické doporučení*. [online]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/a8e367ae-8c84-48f2-9ce4-5484e4d5de52/Typologie-strategickych-a-provadecich-dokumentu_final.pdf.

³⁸ Mmr, 2017. *Typologie strategických a prováděcích dokumentů-Metodické doporučení*. [online]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/a8e367ae-8c84-48f2-9ce4-5484e4d5de52/Typologie-strategickych-a-provadecich-dokumentu_final.pdf.

Základním postupem při tvorbě programu rozvoje obce je rozdělení na analytickou a navrhovanou část. V obrázku 9 je analytická část znázorněna oranžově a navrhovaná část modře.

Obrázek 9 základní postup tvorby programu

Část dokumentu	Kroky zpracování
A.1 Charakteristika obce	⇒ zhodnocení (analýza) situace v jednotlivých tematických oblastech
A.2 Východiska pro návrhovou část	⇒ formulace silných a slabých stránek (problémů)
B.1 Strategická vize	⇒ formulace žádoucího budoucího stavu obce
B.2 Opatření a aktivity	⇒ vymezení opatření směřujících k plnění vize a stanovení kroků/činností/projektů rozvíjejících dané opatření, včetně jejich důležitosti, harmonogramu, financí, odpovědnosti za realizaci
B.3 Podpora realizace programu	⇒ stanovení úkolů pro nejbližší období, vymezení kompetencí a odpovědnosti jednotlivých aktérů ⇒ nastavení způsobu sledování a vyhodnocování dokumentu
Konečná podoba PRO	⇒ schválení dokumentu zastupitelstvem obce po projednání s pracovní skupinou a s veřejností

(zdroj: mvcr.cz)

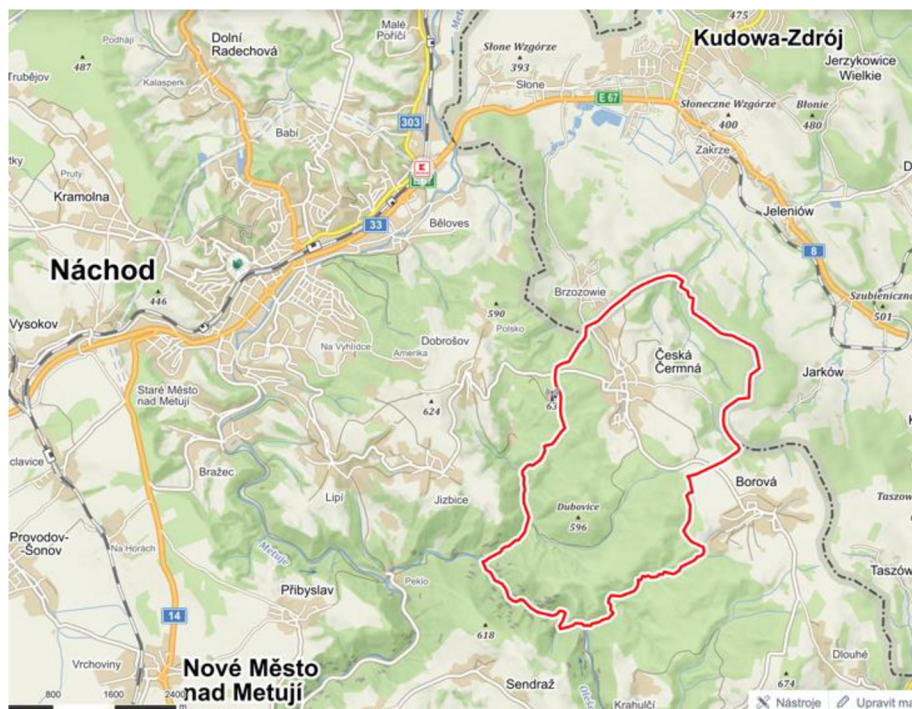
4 Praktická část

Tato část práce bude obsahovat část popisnou, ve které dojde k seznámení s obcí Česká Čermná, s její historií a strukturou. Následně bude navazovat část vlastního výzkumu, jenž analyzuje a vyhodnocuje dotazníkové šetření zaměřené na identifikaci problémů obyvatel obce Česká Čermná, které ovlivňují jejich spokojenost.

4.1 Obec Česká Čermná

Obec Česká Čermná leží v Královéhradeckém kraji, v bývalém okrese Náchod. Obec se nachází v blízkosti hranice s Polskem. Má rozlohu 8,93 km². Do jihozápadní části katastrálního území zasahuje přírodní rezervace Peklo u Nového Města nad Metují. Přímo na jižním okraji vesnice se nachází přírodní památka Louky v České Čermné.³⁹

Obrázek 10 Území České Čermné

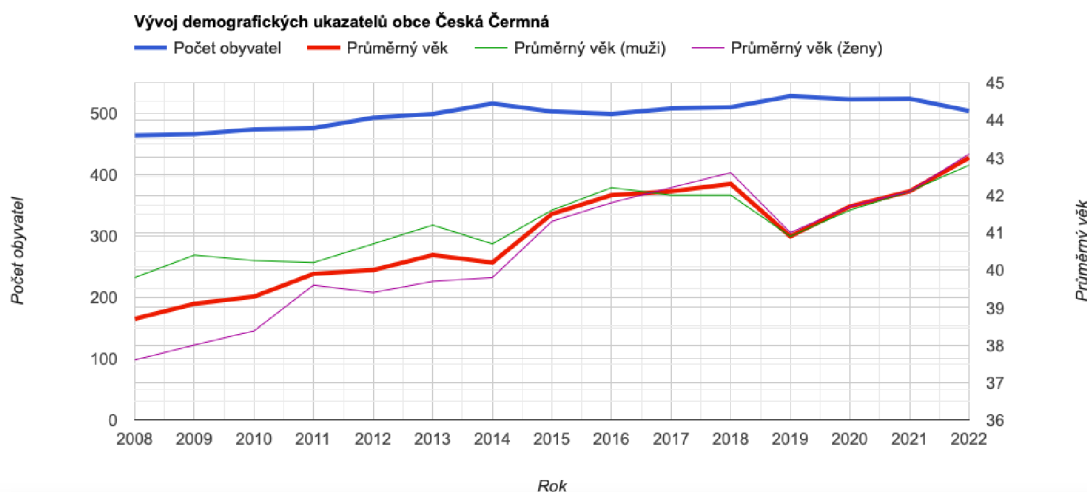
(zdroj: mapy.cz)

Obec si od roku 1946 udržuje přibližně stejný počet obyvatel. K dnešnímu dni zde žije 504 obyvatel ve 199 domech, z nichž zhruba 40 je využíváno jen rekreačně. Ze statistických

³⁹ Větvicka, 2013. *Český, česká, české, Česko. Od Švýcarska po Těšín*. 1. vyd. Praha: Jan Vašut 159 s.

údajů vyplývá, že více než polovina obyvatel obce (58,1 %) je ekonomicky aktivních, takže se řadí mezi celorepublikový průměr.⁴⁰ Na obrázku 11 je znázorněna demografická křivka i s průměrným věkem obyvatel za posledních 14 let.

Obrázek 11 Demografický vývoj obce Česká Čermná

(zdroj: CZSO)

Tím, že obec leží na hranici s Polskou republikou, je zde turistický přechod Česká Čermná – Brzozowie. Z České Čermné vede cyklostezka směrem k výše zmiňované rekreační osadě Peklo u Nového Města nad Metují. Obcí také vede silnice III. třídy č. 285 26. Území regionu Novoměstska dále protíná několik významných silničních tahů.

Občanská vybavenost

V obci Česká Čermná najdeme poštu, sokolovnu s hřištěm na tenis či volejbal a novým fotbalovým hřištěm, veřejnou knihovnu a hřbitov. V obci se nachází jeden obchod - Koloniál u Lněničků. Dále je zde základní škola. Od 1. 1. 2003 je základní škola příspěvkovou organizací, která sdružuje:

⁴⁰ Czso, 2022. Počet obyvatel v obcích – k 1. 1. 2022. [online]. Praha. 29. dubna 2022. Dostupné z: <https://www.czso.cz/lcsu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112022>.

- Základní školu (dvoutřídní škola s žáky v 1. až 5. ročníku, kapacita 50 žáků);
- Mateřskou školu (jednotřídní MŠ s kapacitou 30 dětí);
- Školní jídelnu (kapacita 100 jídel od 1. 1. 2008);
- Školní družinu s jedním oddělením (zřízena s účinností od 1. 9. 2008, kapacita 20 žáků).

Při základní škole funguje několik kroužků: kroužek AJ, hra na zobcovou flétnu, kroužek výtvarný, kroužek PC, kroužek přírodovědný, orientální tance.

V obci bohužel není dostupný poskytovatel sociální péče, nejbližší poskytovatelé sociálních služeb se nacházejí ve městě Náchod. Mezi hlavní spádová zdravotnická zařízení patří ordinace lékařů v Náchodě. Nejbližší nemocnicí je Oblastní nemocnice v Náchodě. Občané z České Čermné musí za těmito službami dojíždět do města Náchod nebo do Nového Hrádku.

V České Čermné se nachází kaple svatého Václava z 20. století (1941), v níž se každou neděli koná bohoslužba. V roce 2005 byla kaple restaurována.⁴¹

4.1.1 Historie obce Česká Čermná

První historické písemné zmínky o obci Česká Čermná jsou z roku 1448. V roce 1449 jsou jako držitelé České Čermné doloženi Tamchynové z Doubravic, kteří užívali erb polovici jelena, a po dobu 50 let se obec nazývala Tamchynova Čermná. Tamchynové v polovině 16. století odešli do Náchoda a roku 1581 se připomínají naposledy.⁴²

Česká Čermná patřila k náchodskému panství až do roku 1848. Po pádu feudalismu v roce 1848, se stala Česká Čermná svobodnou obcí a jako samostatná obec bez přerušení vystupuje až dodnes. V letech 1936–1938 se v okolí obce budovala síť pohraničního opevnění. Hlavní obranné postavení bylo v okolí Náchoda vedeno od České Čermné po vrchol Dobrošova, v Bělovsi překročilo metujské údolí a nad ním pokračovalo až

⁴¹ Obec Česká Čermná, 2022. *Oficiální stránky obce Česká Čermná*. [online] 2022. Dostupné z: <https://www.ceskacermna.cz>.

⁴² Větvicka, 2013.

k Hronovu. Koncem 80. let 20. století ze strany stranických a správních orgánů sílily tendence k připojení k Náchodu, ale události z listopadu 1989 tyto snahy ukončily.⁴³

V roce 2005 zastupitelstvo požádalo Mgr. Jana Tejkala, heraldika z Ostravy, o vypracování návrhu obecních symbolů. Až do roku 2007 obec Česká Čermná neměla vlastní obecní symboly – znak a vlajku.⁴⁴

Obrázek 12 Znak obce Česká Čermná

(zdroj:ceskacermna.cz)

Podle údajů převzatých z Registru komunálních symbolů je ve znaku obce vyobrazen ve stříbrno-červeně kosmo vlnitě děleném štítě nahoře doprava vyskakující černý jelen a dole kosmý zlatý obilný klas.

4.1.2 Partnerství obce Česká Čermná

Česká Čermná je součástí MAS Pohoda venkova, což je akční skupina působící na rozloze 330 km² a žije zde více než 32 000 stálých obyvatel. Region je součástí Královéhradeckého kraje a NUTS II Severovýchod. Původně bylo součástí Mas Pohoda venkova 23 obcí. Během let docházelo k poměrně velké fluktuaci obcí. Nyní ovšem MAS působí na území 35 obcí.⁴⁵

Obec je dále zapojena v Dobrovolném svazku obcí Region Novoměstsko, Dobrovolném svazku obcí Regionu Orlické hory a v Euroregionu Glacensis.

⁴³ Obec Česká Čermná, 2022. *Oficiální stránky obce Česká Čermná*. [online] 2022. Dostupné z: <https://www.ceskacermna.cz>.

⁴⁴ Obec Česká Čermná, 2022. *Oficiální stránky obce Česká Čermná*. [online] 2022. Dostupné z: <https://www.ceskacermna.cz>.

⁴⁵ Pohoda venkova, 2022. *Oficiální stránky Místní akční skupiny Pohoda Venkova*. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.pohodavenkova.cz>.

Dobrovolný svazek obcí Region Novoměstsko se nachází na území dvou okresů – Náchod a Rychnov nad Kněžnou v Královéhradeckém kraji. Tento svazek byl založen v roce 2004. Svazek zaujímá výhodnou polohu mezi městy Náchod, Červený Kostelec, Česká Skalice, Jaroměř a Dobruška, která tvoří další spádová centra.

Dobrovolný svazek obcí Region Orlické hory, který je zakládajícím členem Euroregionu Glacensis, byl založen v roce 1992 a dnes slučuje již 29 malých horských a podhorských obcí. Cílem je chránit a podporovat společné zájmy obcí, zejména spolupracovat při obnově a rozvoji venkova, koordinovat činnost v oblasti cestovního ruchu a podporovat hospodářsko-sociální a kulturní rozvoj. V Orlických horách byly otevřeny čtyři hraniční přechody do Polska pro turisty, automobilovou dopravu a malý pohraniční styk.⁴⁶

Euroregion Glacensis

Euroregion Glacensis je nadnárodní dobrovolné zájmové sdružení měst a obcí a dalších právnických osob na území okresů Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové, Trutnov, Jičín, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Pardubice, Jeseník a Šumperk na české straně a sdružení měst a obcí okresů Kłodzko, Ząbkowice, Wałbrzych, Strzeliń a Dzierżonów na polské straně. Jeho hlavním úkolem je podpora česko-polské přeshraniční spolupráce a rozvoje příhraničního území, která jsou spjata úzkými geografickými a historicko-politickými vazbami. Euroregion byl založen podpisem smlouvy o vytvoření česko-polského Euroregionu Glacensis 5. 12. 1996 v Hradci Králové.⁴⁷

Obec Česká Čermná se dále aktivně účastní a podporuje společenský a turistický život regionu, a to ve spolku „Kačenčina pohádková říše“ a Kladské Pomezí.

4.1.3 Poslední realizované projekty v obci Česká Čermná

Během posledních tří let došlo v obci Česká Čermná k několika rozvojovým aktivitám. V průběhu roku 2021 bylo dokončeno zasíťování 11 parcelních míst s názvem „Obytná zástavba SEVER - Česká Čermná“. Dále proběhla oprava hřbitovního skladu. Jedná se o přízemní nepodsklepený objekt překrytý sedlovou střechou se vsazenou věží. Popisovaný objekt hřbitovního skladu je součástí obecního hřbitova v České Čermné, zakomponován je

⁴⁶ Orlické hory, 2022. *Oficiální stránky Dobrovolného svazku obcí Orlické hory*. [online]. 2022. Dostupné z: <http://www.orlickehory.eu/>.

⁴⁷ Glacensis, 2022. *Oficiální stránky mikroregionu Euroregionu Glacensis*. [online]. 2022. Dostupné z: <http://www.euro-glacensis.cz/>.

v severozápadním rohu tohoto pohřebiště přímo do soustavy hřbitovních zdí, které působí rovněž jako opěrné pro vyrovnání nivelety pohřebiště a okolních pozemků. Tento projekt byl spolufinancován Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, v podprogramu Podpory obnovy a rozvoje venkova, s dotačním titulem Obnova drobných sakrálních staveb a hřbitovů s názvem akce „Oprava hřbitovního skladu Česká Čermná.“⁴⁸

„Asi nejnáročnější dvouletou akcí za podpory dotačního titulu z Ministerstva pro místní rozvoj byl projekt nesoucí název „Stavíme a měníme, půdu si opravíme – zkvalitnění zázemí pro výuku klíčových kompetencí – ZŠ Česká Čermná“ . Tato rekonstrukce byla náročná na administrativní záležitosti, neboť jednou z podmínek projektu byl bezbariérový přístup, proto bylo nutno upravit i vstupní dvůr (vydláždění zámkovou dlažbou, instalace brány a vstupní branky) a v neposlední řadě pořídit i tzv. schodolez (pro případ, že by naši školu navštěvoval imobilní nebo tělesně postižený žák). Úspěšně se nám tento projekt podařilo dokončit v podzimních měsících a žáci místní základní školy mohou již plně využívat tuto polytechnickou učebnu.“⁴⁹

Posledním projektem ukončeným 21.6. 2022 byla Revitalizace druhé obecní nádrže-obec Česká Čermná. Hlavním účelem byla sanace havarijního stavu vodní nádrže, což přispělo k revitalizaci území . Projekt byl spolufinancován Evropskou unií- NextGeneration EU v rámci programu Ministerstva zemědělství 129 390 „Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích-2. eptapa.“⁵⁰

4.1.4 Rozvojový dokument obce Česká Čermná

Strategický plán rozvoje obce Česká Čermná je strategickým rozvojovým dokumentem obce, který představuje plán rozvoje obce od roku 2016 do roku 2025. Je ovšem nutné podotknout, že tento strategický plán, který vznikl pod vedením bývalé starostky Evy Smažíkové, nebyl nikdy oficiálně zveřejněn a implementován do možností rozvoje obce. Jedná se tedy o neuznaný a neschválený dokument. Strategický dokument představoval společně s územními plány a s rozpočtovými výhledy základní koncepční dokument obce

⁴⁸ Obec Česká Čermná, 2022. *Oficiální stránky obce Česká Čermná*. [online] 2022.Dostupné z: <https://www.ceskacermna.cz>.

⁴⁹ Ročenka, 2022, str. 3. *Ročenka obce Česká Čermná* [online] 2022. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z:http://nachodsky.Denik.cz/zpravy_region/rocenky-ceske-cermne20080503.html.

⁵⁰ Obec Česká Čermná, 2022. *Oficiální stránky obce Česká Čermná*. [online] 2022.Dostupné z: <https://www.ceskacermna.cz>.

Česká Čermná. Dokument definoval potřeby, rozvojové varianty obce, vize, plány a možnosti financování těchto plánů a aktivit v dalším období čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů.

Dokument obsahoval statistické šetření, které bylo provedeno průzkumem (dotazníky) mezi občany obce. Dále byla provedena statistická šetření z dostupných zdrojů (Český statistický úřad apod.), na jejichž základě byly zanalyzovány kritické oblasti, které je nutné v obci řešit. V dokumentu byly pak navrženy prioritní oblasti rozvoje s ohledem na splnění globálního cíle tohoto plánu. Týkalo se to především:

- občanské vybavenosti,
- infrastruktury obce,
- podpory turistického ruchu,
- životního prostředí a podpory spolků.⁵¹

⁵¹ Sensei consulting, 2016. Strategický rozvojový plán obce Česká Čermná. Praha. [online] 2016.

4.2 Výzkumné šetření

Cílem výzkumu bylo indentifikovat největší problémy, které ovlivňují spokojenost obyvatel České Čermné a na základě analýzy výsledků navrhnout nové možnosti, které přispějí k rozvoji obce Česká Čermná, a docílí tak zvýšení úrovně spokojenosti obyvatel.

Výzkum byl proveden kvantitativní metodou dotazníkového šetření mezi dospělými občany obce Česká Čermná. Tisk a rozdání dotazníků byl zabezpečen mou osobou. Dotazníky byly v papírové formě distribuovány do poštovních schránek či rovnou předány do rukou obyvatel. Šetření bylo dobrovolné, anonymní, nebyla uváděna jména a ani adresy dotazovaných. Dotazníkové šetření probíhalo od 13.11.-24.11. a následná data (v podobě tabulek a grafů) byla zpracována v programu Microsoft Excel.

V dotazníku měli občané subjektivně určit, do jakých oblastí by měla obec investovat v následujících letech a co občané vnímají jako největší problém. Dotazník obsahoval 12 oblastí rozvoje, které občané hodnotili dle důležitosti od 1 (nejdůležitější) do 4 (nejméně důležitá). Dotazník obsahoval celkem 9 otázek, které se týkaly hodnocení jednotlivých oblastí v obci, významu různých oblastí pro život respondentů v obci, absenci zařízení pro volný čas, možnosti kulturního vyžití a v čem vidí největší problém v obci ze stran její vybavenosti. Z důvodu zachování anonymity občané odevzdávali vyplněné dotazníky do schránky obecního úřadu.

4.2.1 Soubor respondentů

Dotazníky byly určeny pouze občanům žijícím v České Čermné a pouze těm, kteří dovršili 18 let, přičemž jejich získané odpovědi byly anonymní. Distribuováno bylo 200 dotazníků. Dotazíky vyplnilo 126 žen a 36 mužů. Nejvíce respondentů (77) bylo ve věkové kategorii 36-60 let. Druhou nejpočetnější skupinou byla skupina 61 a více let s počtem 43. Po získání 162 vyplněných dotazníků proběhlo zpracování, analýza dat a jejich následná interpretace. Pro zpracování získaných dat byl použit program Microsoft Excel.

4.2.2 Výsledky dotazníkové šetření

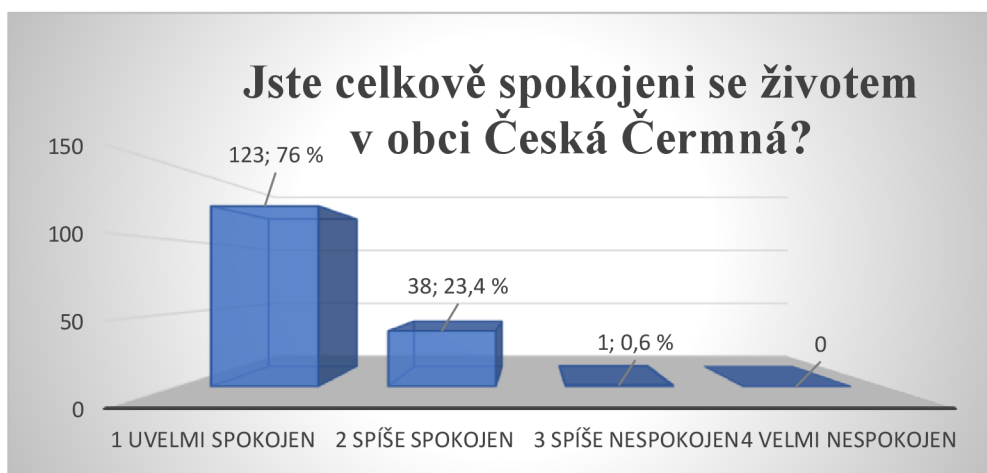
Meritorní otázky byly položeny za účelem zjištění spokojenosti a nejčtetnějších problémů obce. Otázky v první části se týkaly především celkové spokojenosti života v obci a získávání informací o dění ve své obci. V jedné otázce měli respondenti za úkol zhodnotit různé kategorie či problematiky obce. V další otázce bylo za úkol určit, jaké zařízení pro volný čas jim v obci výrazně chybí. Další otázky minoritního výzkumu se zaměřovaly na největší problém obce a co by chtěli změnit. Dotazník je ukončen otázkami týkající se pohlaví a věku, jejichž výsledky jsou uvedeny už v kapitole Soubor respondentů.

Otázkou č. 1 bylo, jak jsou občané České Čermné celkově spokojeni se životem v obci.

Jako první byla položena otázka obecně na spokojenost se životem v obci. Každý z dotazovaných měl možnost zakroužkovat pouze jednu odpověď, zatímco odpovědi byly vytvořeny jako známky ve škole. Číslo 1 představovalo odpověď „Velmi spokojen/a“, číslo 2 představovalo „Spíše spokojen/a“, číslo 3 „Spíše nespokojen/a“ a jako poslední číslo 4, které představovalo odpověď „Velmi nespokojen/a“.

Jak ukazují výsledky uvedené v grafu 1, z celkové počtu 162 (100 %) odevzdaných dotazníků je 123 (76 %) občanů velmi spokojených, 38 (23,4 %) spíše spokojených a pouze jedna odpověď byla: spíše nespokojen, což značí velmi kladný vztah k obci.

Graf 1 Celková spokojenost občanů Česká Čermná

(zdroj: vlastní zpracování)

Studii, která se zaměřovala na všeobecnou spokojenost obyvatel se životem v obci se zabývala ve své práci i Charvátová⁵², kdy 37,8 % dotazovaných odpovědělo, že je se životem v obci zcela spokojena a 40,2 % spíše spokojena. Podobných výsledků dosáhla i studie Temerové⁵³, která uvádí, že 56,5 % respondentů je s životem ve své obci spíše spokojeno. Z výsledků je tedy patrné, že lidé s výběrem lokality pro život, přijímají i potenciaální nedostatky, které je ovšem nenutí ke změně bydliště.

Otázka č. 2: Ohodnoťte Vaši spokojenost v obci z vybraných kategorií.

Otázka o spokojenosti s jednotlivými kategoriemi byla položena tak, aby respondenti označili u jednotlivých kategorií (řádků) jedno sloupcové číslo od 1 do 4. Stejně jako v první otázce šly odpovědi od 1 do 4 sestupnou formou, tzn. 1 znamenala „Velmi spokojen/a“, 2 zastupovala odpověď „Spíše spokojen/a“, 3 „Spíše nespokojen/a“ a 4 „Velmi nespokojen/a“.

Tabulka 2 Spokojenost v obci z vybraných kategorií

Spokojenost v obci z vybraných kategorií	1 velmi spokojen	2 spíše spokojen	3 spíše nespokojen	4 velmi nespokojen
Společenské akce pořádané obcí	12 %	36 %	42 %	10 %
Sportovní akce-závody, turnaje	24,2 %	48,7 %	25,9 %	1,2 %
Bezpečnost-přechody	10,4 %	45,6 %	36,4 %	7,6 %
Čistota v obci	61,4 %	30,2 %	8,4 %	0 %
Doprava	61,8 %	29,6 %	8,6 %	0 %
Sousedské vztahy	53 %	37,6 %	8 %	1,4 %
Klidné prostředí	70,3 %	29,7 %	0 %	0 %
Malebné prostředí-příroda	2,4 %	30,8 %	35 %	31,8 %
Informovanost o dění v obci	62,3 %	31,4 %	5,7 %	0,6 %

(zdroj: vlastní zpracování)

V oblasti společenských akcí pořádaných obcí bylo největší procento lidí na spíše nespokojeno. Záporný názor na tuto problematiku projevilo obyvatelstvo ve 42 %. Velmi nespokojeno bylo 17 respondentů.

⁵² Charvátová, M. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2022. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zpl/>.

⁵³ Temerová, R. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2022. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zpl/>.

Sportovní akce v obci obyvatelé velmi řeší a proto i většina odpověděla na kategorii pozitivním názorem. Pouze 1,2 % respondentů je s pořádáním kulturních akcí velmi nespokojeno.

Z kategorie bezpečnosti (přechody) vyplývá, že jsou respondenti spíše spokojeni, a to skoro v 46 % nebo spíše nespokojeni (36,4 %). Lze to tedy považovat za neutrální odpověď. Studie Investice obce v budoucích letech v obci Česká Čermná⁵⁴ uvedla, že 35 respondentů se v místě bydliště cítí bezpečně, 21 respondentů vidí problém v nedostatečné činnosti Policie ČR a 6 dotazovaných vidí úskalí ve špatném pouličním osvětlení. Na bezpečnost z pohledu přechodů si žádný respondent nestěžoval.

Čistotu v obci vnímají respondenti velmi pozitivně. Z nastíněných kategorií, tato kategorie společně s dopravou, má 60 % respondentů za velmi spokojenou. Zajímavé je, že negativně neodpověděl ani jeden účastník. Přesto ze studie Investice obce v budoucích letech⁵⁵ vychází, že 32 respondentů v obci trápí psí výkaly. Je tedy zřejmé, že tento problém už není v obci aktuální.

U dopravy má největší procento zastoupení odpověď velmi spokojen. Stejně jako u předchozí kategorie, ani zde žádný respondent neodpověděl, že je velmi nespokojen, což svědčí o velmi dobrém dopravním spojení obce s okolím.

Sousedské vztahy považuje 53 % respondentů za velmi kladné. I zvolená odpověď „spíše spokojen“ v 37,6 % potvrzuje, že lidé v obci k sobě mají vřelý vztah.

Nejčastěji vybraná odpověď „velmi spokojen“ byla v kategorii klidného prostředí. Tuto odpověď zvolilo přes 70 % respondentů a dalších 30 % zvolilo „spíše spokojen“.

Na rozdíl od ostatních kategorií, v kategorii malebného prostředí převažuje skoro ve 32 % odpověď velmi nespokojen. Tuto problematiku potvrzuje i 30 % respondentů, kteří zvolili možnost spíše nespokojen. Z výsledků vyplývá, že je to pro tamější občany jedno z největších úskalí v obci. Lze to považovat za signál vyslaný k zastupitelstvu obce.

⁵⁴ Sensei consulting. Strategický rozvojový plán obce Česká Čermná. Praha. Studie Investice obce v budoucích letech v obci Česká Čermná [online] 2016.

⁵⁵ Sensei consulting. Strategický rozvojový plán obce Česká Čermná. Praha. Studie Investice obce v budoucích letech v obci Česká Čermná [online] 2016.

Poslední kategorií je informovanost o dění v obci. Ze zvolených odpovědí jasně vyplývá, že přes 90 % občanů je buď velmi nebo spíše spokojeno s danou problematikou. Jen jeden respondent odpověděl, že je zcela nespokojen.

Otázka č. 3 Jakou cestou získáváte informace z obecního úřadu?

V této otázce měli účastníci označit jednu odpověď. Z grafu 2 jasně vyplývá, že informovanost o dění v obci nejvíce probíhá on-line cestou. Tuto variantu využívá 58 % respondentů. Internet, jako primární zdroj informovanosti ve své studii potvrzuje i Bíbová⁵⁶, kdy 85 % dotazovaných k získávání informací využívá právě tuto cestu. Dále se obyvatelé informují od známých či z úřední desky, která je umístěna na obecním domě.

Graf 2 Způsob získávání informací

(zdroj: vlastní zpracování)

⁵⁶ Bíbová, L. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2022. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zp/>.

Otázka č. 4 Jaká zařízení pro volný čas Vám v obci výrazně chybí?

Respondenti v následující otázce měli zvolit jednu z možných odpovědí: 1- určitě ano, 2- spíše ano, 3- spíše ne, 4- určitě ne, podle toho, co jim z uvedených kategorií nejvíce v obci chybí.

Tabulka 3 Zařízení pro volný čas, která v obci nejvíce chybí

Jaká zařízení pro volný čas Vám v obci výrazně chybí?	1 určitě ano	2 spíše ano	3 spíše ne	4 určitě ne
Cyklostezky	16,8 %	23,4 %	32 %	27,8 %
Volně přístupná víceúčelová hřiště	6,7 %	49,3 %	24,8 %	19,2 %
Obecní nebo kulturní dům (společenské prostory)	15,4 %	70 %	13,5 %	1,1 %
Prostory s vybavením pro netradiční sporty	1,8 %	13,5 %	58 %	26,7 %
Hřiště pro organizované sporty	10,4 %	23,4 %	5 %	61,2 %
Veřejná prostranství pro setkávání lidí	21 %	37 %	40,7 %	1,3 %
Dětská hřiště	24,6 %	15,4 %	15,4 %	44,6 %

(zdroj: vlastní zpracování)

První možnost, kterou mohli respondenti zvolit byla absence cyklostezek. Z uvedených dat v tabulce 3 je jasné, že tato problematika není v obci aktuální, protože zhruba 60 % respondentům cyklostezky vůbec nechybí nebo spíše nechybí. Jen 27 respondentů uvedlo, že jim cyklostezky určitě chybí. Tento fakt se od roku 2016 výrazně změnil. Jak vyplývá ze sociologického průzkumu Investice obce v budoucích letech v obci Česká Čermná⁵⁷, 19 respondentů ze 73 spatřovalo největší absenci právě v cyklostezkách.

Dle dat z tabulky 3 je patrné, že víceúčelová hřiště a obecní dům jsou nejvíce chybějícím zařízením v obci. V obou případech výrazně převládají odpovědi určitě a spíše ano. Nové společenské prostory by v obci uvítalo dokonce přes 85 % respondentů. Za to prostory pro netradiční sporty a hřiště pro organizované sporty jsou nejméně chybějícím zařízením v obci.

Výsledky kategorie: veřejná prostranství pro setkávání lidí, lze považovat za velmi neutrální a dětské hřiště v obci nepotřebuje 72 respondentů ze 162. Průzkum z roku 2016 nabízel možnost odpovědi: „nic mi nechybí“, kterou využilo 35 dotazovaných ze 73. Je vidět, že s postupem času se nároky obyvatel zvyšují.

⁵⁷ Sensei consulting. Strategický rozvojový plán obce Česká Čermná. Praha. Studie Investice obce v budoucích letech v obci Česká Čermná [online] 2016.

Jak vyplývá ze studie Štříbrné⁵⁸, občané obce Plazy nejvíce postrádají prostory pro společenské aktivity, což koresponduje s našimi výsledky. Tento fakt ve své studii potvrzuje i Bíbová⁵⁹, kdy 43 % dotazovaných odpovědělo, že jim v Kobylicích chybí kulturní a společenský život.

Otázka č. 5 Na který z těchto cílů by se měla obec nejvíce zaměřit v rámci rozvoje?

V této otázce si měli respondenti dle svého uvážení vybrat z 12 cílů, na co by se podle nich měla obec nejvíce zaměřit v rámci rozvoje obce. I v této otázce respondenti volili v každém řádku jednu z možných odpovědí: 1- určitě ano, 2- spíše ano, 3- spíše ne, 4- určitě ne.

Tabulka 4 Cíle, na které by se měla obec zaměřit

Cíle, na které by se měla obec zaměřit	1 určitě ano	2 spíše ano	3 spíše ne	4 určitě ne
Úroveň a dostupnost zdravotní péče	29 %	37,6 %	25,3 %	8,1 %
Bezpečnost v obci	9,2 %	13,7 %	54,3 %	22,8 %
Kulturní vyžití v obci	49,4 %	50 %	0,6 %	0 %
Sportovní vyžití v obci	33,3 %	1,8 %	45,2 %	19,7 %
Nakládání s odpady, jejich třídění a recyklace	21 %	18,5 %	32 %	28,5 %
Bytový fond a nová výstavba	5 %	46,9 %	40 %	8,1 %
Údržba silnic, chodníků a parkovacích ploch	71,6 %	27,2 %	0,6 %	0,6 %
Spoluúčasť veřejnosti v péči o malebné prostředí	38,9 %	29,6 %	16,7 %	14,8 %
Propagace obce v ČR a zahraničí	6,1 %	11,1 %	59,2 %	23,6 %
Maloobchodní síť drobných podnikatelů	12,4 %	19,1 %	55,6 %	12,9 %
Dostatek pracovních příležitostí	19,1 %	9,2 %	42,5 %	29,2 %
Úroveň bydlení včetně okolí bydliště	30,2 %	16,6 %	25,3 %	29,9 %

(zdroj: vlastní zpracování)

⁵⁸ Štříbrná, I. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2022. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zp/>.

⁵⁹ Bíbová, L. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2022. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zp/>.

Jak vyplývá z tabulky 4, na úroveň a dostupnost zdravotní péče by se obec měla v budoucnu zaměřit, protože variantu spíše ano zvolilo 61 respondentů. Naopak bezpečnost v obci, považují respondenti za dostačující. Za jednoznačný cíl ke změně byla (dle výsledků) zvolena kategorie kulturní využití v obci. Tuto variantu zvolilo 161 respondentů, což je 99,4 %. Další jednoznačný cíl k zaměření byla respondenty zvolena údržba silnic, chodníků a parkovacích ploch. Zde se odpověďmi určitě ano a spíše ano, dostáváme k 98,8 %. Tento problém trápí občany už dlouho, především matky s kočárky, které se potýkají s řadou výmolů a nezpevněných míst na chodnících. Stejnou otázkou se ve svém výzkumu zabývá i Virtová⁶⁰, kdy si 65 % dotazovaných myslí, že by se měla obec Malé Březno touto problematikou zabývat nejvíce. Dle výsledků studie Investice obce v budoucích letech v obci Česká Čermná⁶¹, se ukázalo, že občané za nutné považují opravy veřejných budov (126 bodů), zasíťování pozemků (147 bodů), rekonstrukce starých budov (149 bodů) a opravy chodníků (156 bodů).

Důležitost respondenti nevidí v propagaci obce a ani nepostrádají maloobchodní síť drobných podnikatelů.

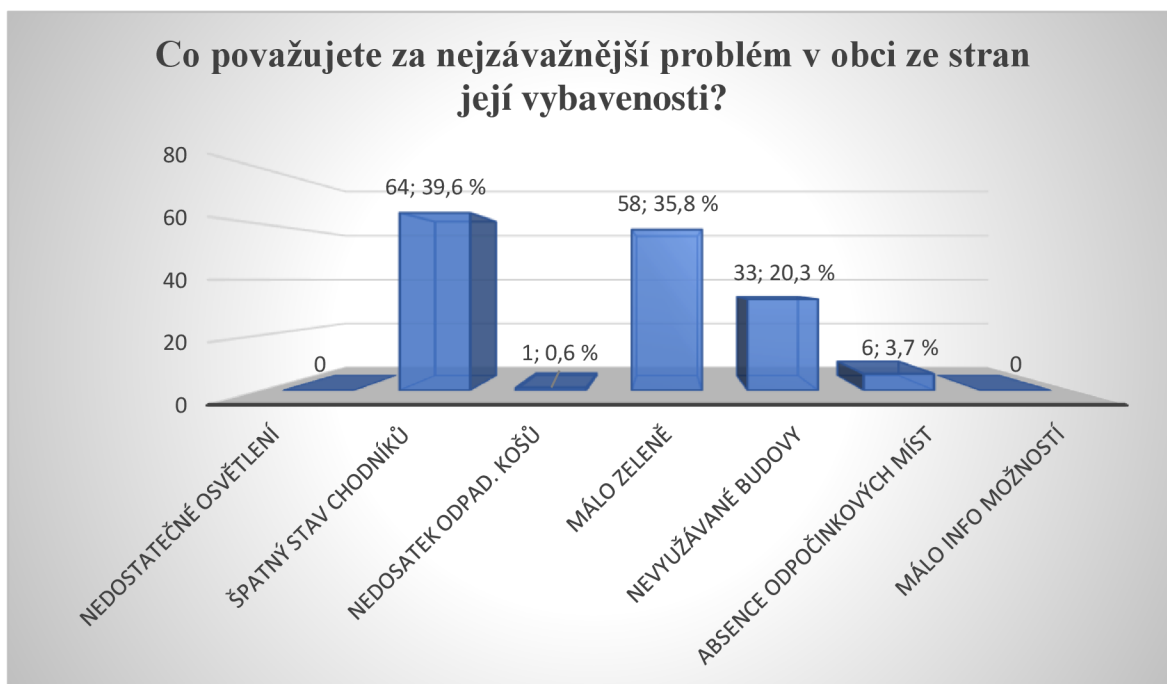
Otázka č. 6 Co považujete za nejzávažnější (největší) problém v obci ze stran její vybavenosti?

V otázce č. 6 měli respondenti zakroužkováním jedné odpovědi zvolit nejzávažnější problém v obci ze stran její vybavenosti. Na výběr měli kategorie: nedostatečné osvětlení, špatný stav chodníků, nedostatek odpadkových košů, málo zeleně, nevyužívané budovy, absence odpočinkových míst a málo informačních možností o dění v obci. Výsledky jsou znázorněny v grafu 3.

⁶⁰ Virtová, M. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2022. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zp/>.

⁶¹ Sensei consulting. Strategický rozvojový plán obce Česká Čermná. Praha. Studie Investice obce v budoucích letech v obci Česká Čermná [online] 2016.

Graf 3 Nejzávažnější problémy v obci ze stran vybavenosti

(zdroj: vlastní zpracování)

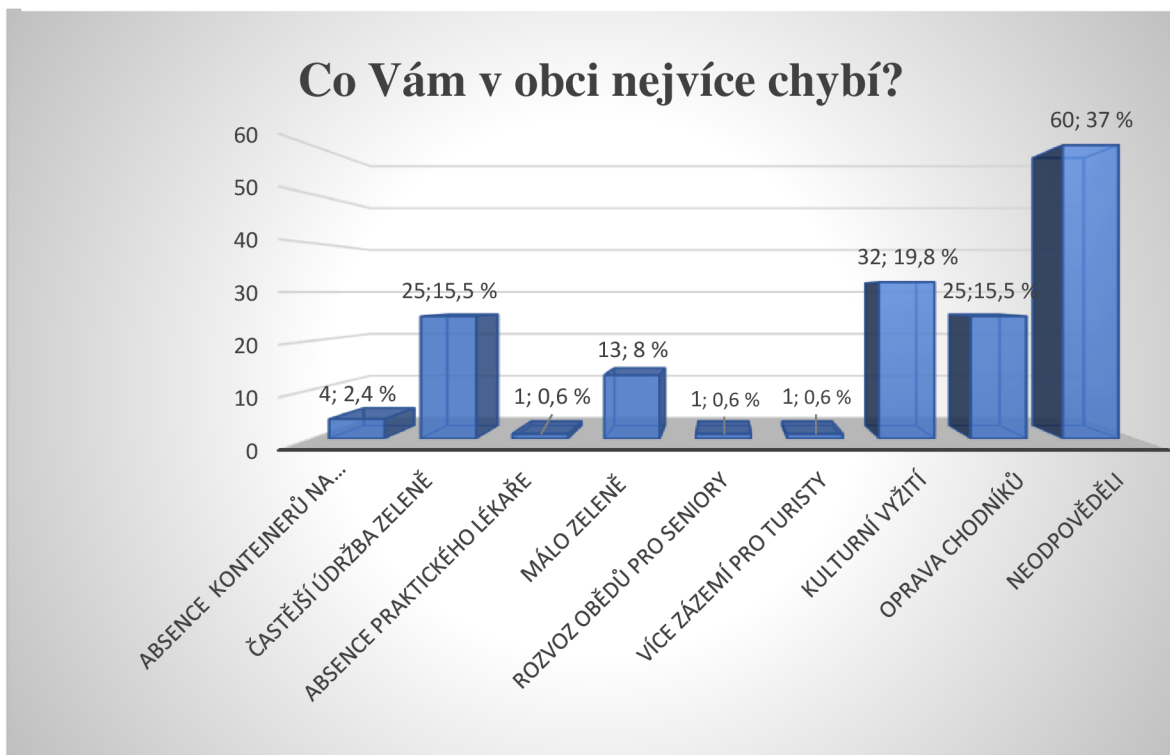
Jak je z grafu 3 patrné, 64 respondentů (39,6 %) shledává největší problém ve špatném stavu chodníků, což koresponduje i s předchozí otázkou. Podobných výsledků ve své studii dosáhla i Virtová⁶², kdy 60 z 80 dotazovaných uvedlo, že by obec Malé Březno měla investovat do komunikace pro pěší. Jako druhý největší problém vidí respondenti v malém množství zeleně. Tuto odpověď vybralo ze 162 osob 58. Třetí nejzávažnější problém ve vybavenosti obce respondenti shledávají v málo využívaných budovách, např. v objektu po bývalé pile. Naproti tomu, žádný problém občané obce nespatřují v nedostatečném osvětlení ani v malém množství informačních zdrojů.

Otázka č. 7 Co Vám v obci nejvíce chybí?

Tato otázka byla položena formou otevřené otázky. Respondenti měli dle svých slov v krátkosti popsat, co v obci nejvíce postrádají. Následné odpovědi byly zpracovány do grafu 4, ze kterého je patrné, že přes 37 % respondentů na tuto otázku nic neodpovědělo.

⁶² Virtová, M. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2022. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zp/>.

Graf 4 Absence věcí v obci

(zdroj: vlastní zpracování)

32 respondentů se shodlo, že jim v obci nejvíce chybí kulturní vyžití, což koresponduje s otázkou číslo 5 a zároveň tento fakt podporuje i studie Investice obce v budoucích letech v obci Česká Čermná⁶³, ze které je patrné, že absence kulturního vyžití byla třetí nejčastější odpovědí. Stejný počet respondentů (25) za největší absenci považuje častější údržbu zeleně a opravu chodníků. V 8 % se respondenti shodli nad absencí zeleně. Některým osobám v obci chybí kontejnery na nápojový kartón. Tři jednotlivci uvedli, že jim v obci chybí praktický lékař či rozvoz obědů pro seniory nebo lepší zázemí pro turisty (především z Polska). Jak uvádí studie Gahlerové⁶⁴ v Lhotě, největší absenci sledovali respondenti v lepší dopravě a 22 respondentů ze sta, vidí nedostatek v pořádání kulturních akcí, což koresponduje s naší studií.

⁶³ Sensei consulting. Strategický rozvojový plán obce Česká Čermná. Praha. Studie Investice obce v budoucích letech v obci Česká Čermná [online] 2016.

⁶⁴ Gahlerová, D. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2023. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zpl/>.

5 Výsledky

V této části práce dojde ke shrnutí výsledků dotazníkového šetření, na základě kterých budou navržena některá možná řešení rozvoje obce.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 162 dospělých obyvatel obce Česká Čermná a to v zastoupení 126 žen a 36 mužů. Dotazník obsahoval 1 otevřenou a 8 uzavřených otázek. Část z nich byla identifikační a další část se zaměřila na zjišťující otázky, které byly zařazeny do 3 kategorií a to, jak jsou občané obce spokojeni se životem v obci, dále v čem vidí největší problém a nakonec, co jim v obci nejvíce chybí, tedy do čeho by měla obec v rámci rozvoje investovat.

Ze všech odpovědí na otázky, které se týkaly spokojenosti se životem v obci vyplynulo, že co se týká celkové spokojenosti, jsou obyvatelé v obci spokojeni. Na tuto otázku odpovědělo více než 70 % dotazovaných kladně. Otázky na spokojenost byly zaměřeny na celkovou spokojenost života v obci, dále na množství pořádaných společenských akcí, zda jsou občané spokojeni s čistotou v obci, se sportovním vyžitím, bezpečností, čistotou, dopravou, malebností prostředí, sousedskými vztahy a nakonec, zda jsou dostatečně informováni o dění v obci. V těchto jednotlivých oblastí spokojenosti už byly zjištěny nedostatky.

První problematickou oblastí je pořádání společenských akcí. Záporný názor na tuto problematiku projevilo obyvatelstvo v 52 %. V obci evidentně chybí kulturní a společenský život, který je důležitý, jak v utváření pozitivních sousedských vztahů, tak k rozvoji obce. Příčinu lze shledat v absenci prostor, kde se tyto akce mohou pořádat. Druhou problematickou oblastí je bezpečnost, hlavně co se týče chodníků a přechodů. Třetí problematikou je malebnost krajiny.

V druhé kategorii bylo zjišťováno, co vidí obyvatelé České Čermné jako největší problém ze stran vybavenosti obce. Zde skoro 40 % dotazovaných poukázalo na špatný stav chodníků, které se místy propadají či nejsou vůbec dokončeny. Druhý nejčastější problém spatřují v malém množství neudržované zeleně a třetí největší problém spočívá v nevyužívání prázdných, neupravených budovách.

V poslední kategorii otázek bylo zjišťováno, co obyvatelům v obci nejvíce chybí a do čeho by měla obec investovat finanční prostředky, jak vlastní, tak z dotací. Z výsledných dat

je jednoznačná absence společenských prostorů. Tyto prostory chybí 85 % dotazovaných, na což navazuje i absence kulturního vyžití, kterou v rámci otázky č. 7 označilo skoro 20 % dotazovaných. Co by občané přivítali jako druhou možnost, by byl vznik víceúčelového hřiště. To chybí 50 % dotazovaných. Stejného počtu dosáhla i veřejná prostranství pro setkávání osob.

Dle názorů dotazovaných, by v 71 % měla obec investovat do oprav veřejné komunikace, přímo tedy do opravy chodníků. Dále by se měla zaměřit na kulturní a společenské vyžití. Také by se měla (společně s veřejností) účastnit na péči o malebné prostředí. Investici by občané přivítali taky v lepší úrovni a dostupnosti zdravotní péče.

5.1 SWOT analýza

Na základě provedené SWOT analýzy, je nutné se soustředit především na slabé stránky obce, z čehož, ale i následně vyplývají příležitosti, jak prostředí obce zlepšit a zároveň eliminovat její nedostatky. Pokud by se tyto nedostatky podařilo odstranit, zajistilo by to zvýšení spokojenosti obyvatel a zkulturnění obce.

SWOT analýza je nástroj používaný ke zjištění situace podniku či projektu. Bezesporu také slouží k nalezení možných strategií při řešení problémů, které se v podniku (projektu) vyskytují.⁶⁵

SWOT analýza vznikla na základě znalostí obce, informací z neoficiálního Strategického plánu obce Česká Čermná v období 2016-2025 a výsledků dotazníkového šetření. Na základě takto stanovených dat došlo k vyhodnocení situace obce Česká Čermná. V následující části kapitoly je zpracována SWOT analýza České Čermné, která je vhodným prostředkem při rozhodování obce o určení priorit a jejich realizaci, a to především z hlediska rozvoje obce viz. tabulka č. 5.

Tabulka 5 Swot analýza obce Česká Čermná

SWOT analýza	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• Bohatý spolkový a komunitní život.• Velké množství staveb pro další využití.• Každoročně obcí pořádané akce.• Dostupná doprava.• Zajímavé turistické cíle.• Zapojení do MAS Pohoda venkova, Dobrovolného svazku obcí Region Novoměstsko, Dobrovolného svazku obcí Regionu Orlické hory.• Řada projektů přeshraniční spolupráce.	<ul style="list-style-type: none">• Žádné prostory pro vnitřní pořádání společenských akcí.• Nevyužité budovy.• Málo zeleně.• Nutnost opravy veřejných budov.• Komunikace v obci (chodníky, silnice přes obec).
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none">• Pořádání více sportovních akcí.• Možnost rekonstrukce nevyužitých budov.• Zkulturnění prostředí.• Potenciál pro růst počet obyvatel v obci.• Rozvoj spolupráce se sousedními regiony.• Využití polohy v malebné krajině (např. pro cestovních ruch).	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatek financí.• Zhoršení péče o krajinu.• Nezájem obyvatel o společenský život.• Vysoká administrativní zátěž (dotačního řízení, v podnikání, v místní samosprávě).• Malá podpora malých obcí státem.

(zdroj: vlastní zpracování)

⁶⁵ Pavlík, 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada.

Z tabulky 5 jasně vyplývá, že obec má spoustu silných stránek, počínaje bohatým společenským životem, velkým množstvím staveb, které by mohly být rekonstruovány za účelem kulturního využití. Dále je zde velmi dobré dopravní spojení, mnoho zajímavých turistických cílů a možnost přeshraniční spolupráce s Polskem.

Mezi slabé stránky obce lze zařadit absenci vnitřních prostor pro pořádání kulturních akcí, špatný stav veřejných budov, také málo zeleně v obci či špatný stav pozemní komunikace především chodníků, které využívají především maminky s kočárky.

Příležitosti obce spočívají v možnostech rekonstrukce nepoužívaných budov, zkulturnění prostředí nebo pořádání více sportovních akcí, což by mohlo vést k nárůstu počtu obyvatel v obci. Jako každý projekt, i tento má svá úskalí.

Za hrozby lze považovat především nedostatek finančních prostředků či postupné ochládání zájmu obyvatel o společenský život v obci. Také zhoršení péče o zeleň, tedy všeobecnou péči o krajinu.

5.2 Rozvojové priority

Následující kapitola popisuje 4 rozvojové oblasti (vize), které vyplývají ze SWOT analýzy obce.

Priotita 1. Občanská vybavenost

Cílem tohoto opatření je zkvalitnit podmínky pro bydlení místních obyvatel, přilákat mladé lidi do obce, zkvalitnit a rozšířit nabídku občanské vybavenosti tak, aby byly zlepšeny životní podmínky obyvatel v obci.

V neoficiálním strategickém rozvojovém dokumentu obce Česká Čermná z roku 2016 spočívaly rozvojové priority v obnově a rekonstrukci obecních budov, dále v opravě, výstavbě a rekonstrukci Základní školy a Mateřské školy. Také v opravě Sokolovny, rekonstrukci povrchu hřiště a rekonstrukci objektu po bývalé pile. Právě na tento objekt by se nyní měla obec nejvíce zaměřit.

Objekt po bývalé pile je vhodným místem pro kulturní využití. Jak vyplývá z dotazníkového šetření, 52 % obyvatel je nespokojeno s kulturním vyžitím v obci. Důvodem je právě absence vnitřních prostor. Tento fakt potvrzuje i výsledek z dotazníkové otázky č. 2, kdy 49,4 % respondentů se shoduje, že na kulturní vyžití by se v rámci rozvoje měla obec nejvíce zaměřit. Rekonstrukce tohoto objektu by obci přinesla nový prostor pro pořádání různých kulturních akcí (plesy, kino sál atd..) s možností parkování.

Rekonstrukce objektu po bývalé pile – revitalizace území.

V rámci této vize je cílem rekonstrukce objektu po bývalé pile, oprava objektu – (přestavba na komunitní centrum s možností dalšího využití- např. garáží). Vize přispěje k rozvoji občanské vybavenosti v obci.

Aktivita vedoucí k naplnění priority:

- Zadání projektové dokumentace/studie
- Výběr dodavatele
- Zabezpečení rizika/analýza rizik
- Posouzení zastupitelstvem
- Výběr zhotovitele a dozoru

- Kolaudace

Na základě našich výsledků, došlo k jednání se starostou obce, který se přiklonil k vytvoření studie zaměřené na preferenci využití tohoto objektu a k následnému zadání cenové nabídky na výběr projektové dokumentace.

Priorita 2: Infrastruktura obce

Cílem tohoto opatření je vybudování místních komunikací a zlepšení technické infrastruktury v obci. Předmětem tohoto záměru je rekonstrukce a modernizace místních komunikací včetně dobudování systémů komunikací určených pro pěší přesun obyvatel a návštěvníků obce (chodníků) a cyklostezek.

V této oblasti se v minulosti uvažovalo o dobudování kanalizace v obci, opravě a výstavbě místních komunikací a výstavbě chodníků. V roce 2022 došlo k vybudování vodovodu, kanalizace v obci, mk – sídliště Za Humny II. Realizací došlo k zasíťování stavebních pozemků cca 12 parcel včetně VO.

Jak vychází se SWOT analýzy, špatný stav chodníků i nadále patří mezi slabé stránky obce. 71,6 % občanů České Čermné v dotazníku uvedlo, že na tuto problematiku by se určitě měla obec nejvíce zaměřit a dalších 27,2 % na tuto problematiku uvedlo odpověď: spíše ano. V obci jsou na mnoha místech chodníky rozpadlé či mají mnoho výmolů a nelze tak po nich jezdit kočárky. Na některých místech obce dokonce chodníky úplně chybí. Jsou tedy nezbytné už jen po stránce bezpečnosti.

Výstavba chodníků

V rámci tohoto opatření je cílem zlepšení stavu místních chodníků, jejich oprava, rekonstrukce a vybudování chodníků. Toto opatření povede ke zlepšení dopravní situace v obci, zvýšení bezpečnosti chodců v obci a ke zlepšení celkového vzhledu obce.

Aktivity vedoucí k naplnění priority:

- Projektové práce
- Výběr dodavatele
- Zabezpečení rizika/analýza rizik
- Posouzení zastupitelstvem

- Výběr zhotovitele a dozoru
- Vybudování potřebné infrastruktury v rámci tohoto opatření
- Instalace obecního mobiliáře
- Kolaudace
- Provoz

I na tuto prioritu lze čerpat finance z dotačních programů, které jsou uvedené v následující kapitole.

Priorita 3: Životní prostředí

Cílem této priority je podpořit rozvoj ochrany životního prostředí v obci. Mezi to spadá revitalizace vodních ploch, úprava veřejných prostranství, úprava a výsadba zeleně v intravilánu obce. Čisté a neznečištěné životní prostředí v obci je hodnotou území, která je z pohledu obyvatelstva považována za velmi důležitou.

Už v minulosti měla obec v této oblasti své vytyčené priority, které spočívaly v údržbě zeleně, revitalizaci parku u kaple, ve fotovoltaiice na obecní budovy a revitalizaci rybníků.

Z našeho průzkumu jasně vyplynulo, že obec má málo zeleně a je nedostatečně udržována. 35,8 % respondentů uvedlo, že málo zeleně považují za nejzávažnější problém v obci ze stran její vybavenosti. Na dotazníkovou otázku, co obyvatelům v obci nejvíce chybí sice 37 % dotazovaných vůbec neodpovědělo, ale 15,5 % uvedlo, že vidí nedostatky v údržbě zeleně, a právě proto jsme tuto prioritu zařadili mezi rozvojové možnosti obce.

Údržba zeleně

Cílem tohoto opatření je úprava veřejných prostranství, úprava a revitalizace zeleně v obci. Vybudování veřejné infrastruktury v rámci těchto úprav. V rámci obce Česká Čermná jsou udržovány cca 4 ha zeleně.

Aktivity vedoucí k naplnění priority:

- Projektové práce
- Výběr dodavatele
- Zabezpečení rizika/analýza rizik
- Posouzení zastupitelstvem

- Stavební práce vedoucí k úpravě veřejných prostranství v obci
- Revitalizace zeleně v rámci veřejných prostranství
- Vybudování potřebné infrastruktury v rámci tohoto opatření
- Instalace obecního mobiliáře.

Priorita 4: Turistický ruch

Cílem této priority je rozvoj turistického potenciálu obce s důrazem na rozvoj atraktivit, související infrastruktury a doplňkových služeb.

V neoficiálním strategickém rozvojovém dokumentu obce Česká Čermná z roku 2016⁶⁶ spočívaly rozvojové priority v úpravě turistických stezek a vytvoření singltrekových stezek. Dále ve vybudování cyklostezek propojených s Polskem, vzniku nových informačních tabulí a letáčků či brožur, které by informovaly o možnostech výletů ve zdejší krajině.

Jak vyplývá z našeho průzkumu, tato priorita není pro rozvoj obce Česká Čermná aktuální. Pouze jeden respondent ze 162 dotazovaných odpověděl, že mu chybí zázemí pro turisty. 82,8 % respondentů si myslí, že není potřeba propagovat obec v rámci turistického vyžití. Cyklostezky považuje 59,8 % respondentů za dostatečné a není potřeba se na ně v rámci rozvoje obce více zaměřovat. Dokonce 100 % respondentů si v obci chválí klidné prostředí, přičemž právě malé množství turistů má na tento fakt zásadní vliv. Turistický ruch a informovanost o obci tedy považují za neprioritní oblast a návrhy na zlepšení zaměřují pouze na tři předchozí priority.

⁶⁶ Sensei consulting. Strategický rozvojový plán obce Česká Čermná. Praha. Studie Investice obce v budoucích letech v obci Česká Čermná [online] 2016.

5.3 Návrhy a doporučení

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že v obci Česká Čermná převládá spokojenost. Přesto se našly problémy, které občany trápí.

V tuto chvíli jako největší problém, který tíží občany, je špatný stav chodníků. Řešení vidím v čerpání dotací z „Dotace pro obec“ , konkrétně z programu Obnova místních komunikací, jehož cílem je zlepšit stav dopravních komunikací všeho druhu a zvýšit na nich bezpečnost provozu, přičemž podporovány budou právě opravy či výstavba chodníků a místních komunikací. Žádosti na tuto dotaci se přijímají od 1.4.2024. Obce mohou počítat s dotací do 50 procent celkových nákladů projektu. Dalších 40 procent nákladů bude možné financovat formou zvýhodněného úvěru s úrokovou sazbou 2 % p.a. prostřednictvím finančního nástroje připravovaného v spolupráci MMR a NRB.

Od 23.1.2024 je možné zažádat o dotaci v programu „Revitalizace veřejných prostranství“. Dotace je zaměřena na komplexní projekty řešící revitalizace veřejných prostranství v obcích a městech. Podpořeny budou ucelené (komplexní) projekty veřejných prostranství zaměřené na zelenou infrastrukturu (modrou i zelenou složku), ozelenění, biodiverzitu a související opatření v řešeném území nezbytná pro rozvoj a zlepšení kvality ekosystémových služeb měst a obcí. Z této dotace lze čerpat podporu ve výši až 95 % veškerých nákladů. Druhou možností pro obec je dotace z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), jehož součástí je program „Zelená infrastruktura“. Žádosti se podávají až do 10.6.2024. Tento program poskytuje dotace na projekty zaměřené na veřejná prostranství měst a obcí (revitalizace, obnova, propojení zelené a modré infrastruktury, zlepšení kvality ekosystémových služeb). Míra dotace je 40–85 % s možností čerpání příspěvku ze státního rozpočtu (dle typu regionu a žadatele). To je další návrh ke změně, aby obec Česká Čermná byla atraktivnější a aby došlo k vyřešení dalšího problému, který občany trápí.

Poslední problém, který by měla obec řešit, je kulturní vyžití v obci. V obci je objekt po bývalé pile, který by mohl posloužit pro společenské a kulturní akce. Na přestavbu takového objektu lze čerpat dotaci z programu „ Rekonstrukce veřejných budov“. Dotace jsou poskytnuty ve výši až do 70 % a to na rekonstrukce, modernizace, přestavby a přístavby veřejných budov, které jsou využívány a jejichž provoz je plně hrazen z obecního rozpočtu.

Pro občany obce by to byl nový prostor pro setkávání, zkvalitnilo by to trávení volného času mládeže, ale i dospělých.

Na základě výše uvedeného si myslím, že obci chybí odborník, který by se blíže zajímal o možnost čerpání různých dotací a hlídal, kdy a kde se různé dotační programy vyhlašují. Samozřejmě lze využít i dobročinné sbírky, na kterých by se podíleli sami občané obce. Zajisté by šla uspořádat i víkendová akce, v rámci které by občané pomáhali s úklidem „staré“ zeleně.

6 Závěr

Tato bakalářská práce, která je zaměřena na možnosti rozvoje vybrané venkovské obce, byla zpracována pro obec Česká Čermná. V první části teoretické části byly definovány základní pojmy, jako například veřejná správa, vývoj strategického plánování obcí na území České republiky a strategické řízení ve veřejném sektoru. Tyto pojmy byly vysvětleny z důvodu bližšího porozumění této tematiky.

Úvod praktické části tvořil popis vybrané obce Česká Čermná, která se stala předmětem pro výzkum formou dotazníkového šetření. Pro sběr dat byla vybrána kvantitativní metoda a dotazníky mohli vyplnit všichni trvale žijící občané starší osmnácti let. Hlavní úlohou tohoto šetření bylo zjištění spokojenosti obyvatel s životem v obci. Konečné výsledky byly zpracovány a následně přehledně přeneseny do grafů a tabulek, ze kterých bylo vycházeno při tvorbě možných řešení problémů.

Z výzkumu vyplynulo, že většina dotazovaných je s životem v České Čermné spokojena, přesto se projeví 3 oblasti, u kterých by občané změnu uvítali. Nedostatky (z pohledu občanů) byly zjištěny například v absenci komunitního prostoru a s tím spojené nedostatečné kulturní vyžití. Také občany trápí špatný stav chodníků a málo zeleně v obci. Dotazníkové šetření obsahovalo uzavřené odpovědi, ve kterých respondenti měli za úkol označit z předem zvolených odpovědí. Pro vyjádření svého názoru byla v dotazníku i otevřená otázka, kde lidé buďto podpořili jeden z již zmíněných problémů obce, nebo zde podali další návrh pro zlepšení.

V této práci postupně došlo k naplnění všech dílčích cílů včetně toho hlavního, ve kterém došlo k návrhu řešení jednotlivých nejvíce zastoupených problémů venkovské obce Česká Čermná. Veškeré návrhy, které se týkají zlepšení života a nápravy problémů, je možné nalézt v kapitole další návrhy a doporučení.

Výsledky z dotazníkové šetření byly předloženy starostovi obce, který se přiklonil k vytvoření studie zaměřené na preferenci využití objektu po bývalé pile a k následnému zadání cenové nabídky na výběr projektové dokumentace, což vnímám jako první krok k úspěšnému rozvoji naší obce.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

FOTR, J. a kol. 2012. *Tvorba strategie a strategické plánování: Teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-3985-4.

GRASSEOVÁ, M. a kol. 2012. *Analýza podniku v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0032-2.

HALÁSKOVÁ, M. 2014. *Veřejná správa v České republice*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav fyziky, 2014. ISBN 978-80-7248-9442.

JAKUBÍKOVÁ, D. 2013. *Strategický marketing: Strategie a trendy*. Vyd. 2. Praha: Grada, 368 s. ISBN 978-80-247-4670-8.

JEMELKA, L. 2010. *Obecně závazné vyhlášky* In: *Vedení obce v praxi*. Praha: Raabe, 2010, ISSN 1802-8187.

KLÍMA, K. 2015. *Veřejná správa a lidská práva*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2015. ISBN 978-80-87956-27-4.

KOPECKÝ, M. 2016. *Zákon o obcích: komentář*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-376-1.

KOPECKÝ, M. 2021. *Správní právo: obecná část*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7.

KRBOVÁ, Jana, 2017. *Moderní management ve veřejné správě: Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 143 s. ISBN 978-80-7552-744-8.

LOCHMANNOVÁ, A. 2020. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Aktualizované 2. vydání. Prostějov: Computer Media, 2020. ISBN 978-80-7402-417-7.

NEVOLOVÁ, M. 2022. *Správa obce s úsměvem: vše, co potřebujete vědět z oblasti komunikace, řízení času a energie ve vaší práci*. Třebechovice pod Orebem: Grafické studio

2123design, s.r.o. pro Sdružení místních samospráv České republiky, 2022. ISBN 978-80-11-02358-4.

NOVOTNÁ, H. a kol. 2011. *Společnost a životní prostředí v regionálním rozvoji*. Vysoká škola regionálního rozvoje. Praha, 2011, ISBN: 978-80-87174-11-1.

PAVLÍK, M. 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada, 2014. Manažer. ISBN 978-80-247-5256-3.

PROVAZNÍKOVÁ, R. 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

RACINO, J. A. 2015. *Public administration and disability community services administration in the US*. Boca Raton: CRC Press. ISBN 9781466579828.

SLÁDEČEK, V. 2019. *Obecné správní právo*. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-564-4.

VĚTVIČKA, V. 2013. *Český, česká, české, Česko. Od Švýcarska po Těšín*. 1. vyd. Praha: Jan Vašut 159 s. ISBN 978-80-7236-831-0, ISBN 80-7236-831-1. OCLC 867822278.

Internetové zdroje

BÍBOVÁ, L. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2023. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zp/>.

CZSO. 2022. *Malý lexikon obcí České republiky - 2022* [online]. Czso.cz, 2022-12-15 [cit. 2023-03-06]. *Kapitola Metodické vysvětlivky*. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2022>.

CZSO. 2022. *Počet obyvatel v obcích – k 1. 1. 2022*. [online]. Praha. 29. dubna 2022. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112022>.

GAHLEROVÁ, D. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2023. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zp/>.

GLACENSIS. 2022. *Oficiální stránky mikroregionu Euroregionu Glacensis*. [online]. 2022. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <http://www.euro-glacensis.cz/>.

CHARVÁTOVÁ, M. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2022. [cit. 2024-01-30]. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zp/>.

MANAGEMENTMANIA. 2023. *Swot analýza- obrázek*. [online]. 2023. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>.

MBP Consulting. 2023. Řízení projektů. In: *Příprava strategického dokumentu-obrázek*. [online]. 2023. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.mbpconsulting.cz/project-management/>.

MMR, 2017. *Typologie strategických a prováděcích dokumentů-Metodické doporučení*. [online] 2017. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/a8e367ae-8c84-48f2-9ce4-5484e4d5de52/Typologie-strategickych-a-provadecich-dokumentu_final.pdf.

MVCR. 2020. Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy. In: *Strategické řízení a plánování obce. Studijní příručka pro zastupitele obcí 2020* [online] 2020. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://cse.google.com/cse?cx=015489265366623571386%3Aizzrww3bmqm&q=analytické&ok.x=0&ok.y=0>.

NĚMCOVÁ Z. 2014. *Dizertační práce-Formulace funkční strategie útvaru centrálního nákupu Magistrátu města Plzně*, BIBS Vysoká škola 2014, vedoucí dizertační práce doc. Ing. Miloslav Keřkovský, CSc., MBA.

OBEC ČESKÁ ČERMNÁ, 2022. *Oficiální stránky obce Česká Čermná*. [online] 2022. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.ceskacermna.cz>.

ORLICKÉ HORY. 2022. *Oficiální stránky Dobrovolného svazku obcí Orlické hory*. [online]. 2022. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <http://www.orlickehory.eu/>.

PAVLÍK, M. 2020. Strategické řízení a plánování obce-studijní příručka pro zastupitele obcí 2020. In *Ministerstvo vnitra odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy*

[online]. 2020. [cit. 2023-03-06]. Institut pro veřejnou správu Praha. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/verejna-sprava>.

POHODA VENKOVA. 2022. *Oficiální stránky Místní akční skupiny Pohoda Venkova*. [online]. 2022. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.pohodavenkova.cz>.

POISTER, H. a kol. 2013. Strategy Formulation and Performance: Evidence from Local Public Transit Agencies. In *Public Performance & Management Review* [online]. M. E. Sharpe, 2013, Vol. 36, No. 4 (June), s. 585 – 615 [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/23484741>.

ROČENKA. 2022. *Ročenka obce Česká Čermná* [online] 2022. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: http://nachodsky.denik.cz/zpravy_region/rocenky-ceske-cermne20080503.html.

SESNSEI consulting. 2016. Strategický rozvojový plán obce Česká Čermná. Praha. [online] 2016. [cit. 2023-07-30].

SHIELDS, P. 2022. Jane Addams and Public Administration: Clarifying Industrial Citizenship. In *Shields, P., Hamington, M, & Soeters, J. (Eds.) The Oxford Handbook of Jane Addams*. [online]. 2022. [cit. 2023-03-06]. Oxford University Press, DOI:10.1093/oxfordhb/9780197544518.013.3.

STRÍBRNÁ, I. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2022. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zp/>.

TEMEROVÁ, R. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2022. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zp/>.

TORNEO, A, R. 2020. "Public administration education in the Philippines 1951-2020: History, challenges, and prospects". In *Journal of Public Affairs Education*. [online]. 2022. [cit.2023-03-06].26 (2):127149. doi:10.1080/15236803.2020.1744066. ISSN 15236803. S2 CID 216242934. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1536803.2020.1744066>.

TŘÍSKA, T. 2018. *METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ: Obecní úřad*. Ministerstvo vnitra České republiky [online].

Praha [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/soubor/metodicke-doporuceni-k-cinnosti-uzemne-samospravnych-celku-obecni-urad.aspx>.

VIRTOVÁ, M. Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Bakalářská práce. [online]. 2022. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://is.czu.cz/zp/>.

Zákony

SBÍRKA ZÁKONŮ. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb., 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a 98/2013 Sb.* [online]. 2023. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2000/128/2024-01-01?f=1%2F1993%20Sb&zalozka=text>.

SBÍRKA ZÁKONŮ. Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích (obecní zřízení)*. [online]. 2000. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2000/128?zalozka=text>.

SBÍRKA ZÁKONŮ. Zákon č. 320/2001 Sb., *o finanční kontrole, § 4 odst. 2.* [online]. 2001. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2000/128/2024-01-01?f=ZÁKON%20č.%20320%2F2001%20Sb&zalozka=text>.

SBÍRKA ZÁKONŮ. Zákon č. 2/1969 Sb., *o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. 1969. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2000/128/2024-01-01?f=Zákon%20č.%202%2F1969%20Sb&zalozka=text>.

SBÍRKA ZÁKONŮ. Zákon č. 347/1997 Sb., *o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.* [online]. 1997. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2000/128/2024-01-01?f=347%2F1997%20Sb&zalozka=text>.

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Organizace veřejné správy	8
Obrázek 2 Příprava strategického dokumentu	16
Obrázek 3 Proces strategického plánování	18
Obrázek 4 Analytické metody zpracování strategie	21
Obrázek 5 SWOT analýza	22
Obrázek 6 Struktura databáze strategických dokumentů.....	23
Obrázek 7 Členění strategických dokumentů	24
Obrázek 8 Program rozvoje obce.....	26
Obrázek 9 základní postup tvorby programu.....	27
Obrázek 10 Území České Čermné.....	28
Obrázek 11 Demografický vývoj obce Česká Čermná.....	29
Obrázek 12 Znak obce Česká Čermná.....	31

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Počet členů zastupitelstva	13
Tabulka 2 Spokojenost v obci z vybraných kategorií.....	37
Tabulka 3 Zařízení pro volný čas, která v obci nejvíce chybí	40
Tabulka 4 Cíle, na které by se měla obec zaměřit	41
Tabulka 5 Swot analýza obce Česká Čermná	47

8.3 Seznam grafů

Graf 1 Celková spokojenost občanů Česká Čermná.....	36
Graf 2 Způsob získávání informací	39
Graf 3 Nejzávažnější problémy v obci ze stran vybavenosti.....	43
Graf 4 Absence věcí v obci.....	44

8.4 Seznam použitých zkratk

CZSO – Český statistický úřad

ČR – Česká republika

Tzv. - tak zvaně

Tzn. - to znamená

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

MVCR – Ministerstvo vnitra ČR

Sb. – sbírky

A kol. – a kolektiv

s. - strana

Přílohy - Dotazník

Vážení spoluobčané,

ráda bych Vás touto cestou požádala o spolupráci s vyplněním krátkého dotazníku, který slouží jako podklad k mé bakalářské práci na téma „Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce“, konkrétně obce Česká Čermná. Dotazník je anonymní a posluží pouze k účelům mé práce. Prosím označte svou odpověď zakroužkováním příslušného čísla. Předem děkuji za Vaši ochotu a čas strávený vyplňováním tohoto dotazníku.

S pozdravem Vaše spoluobčanka Karolína Balcarová

Otázka č.1:

Jste celkově spokojeni se životem v obci Česká Čermná? (označte jednu možnost)

1. Určitě ano
2. Spíše ano
3. Spíše ne
4. Určitě ne

Otázka č.2:

Odhodnoťte Vaši spokojenost v obci z vybraných kategorií (v každém řádku zakroužkujte Vámi zvolenou odpověď)
Škála odpovědí: **1** – velmi spokojen **2** – spíše spokojen **3** – spíše nespokojen **4** – velmi nespokojen

A	Společenské akce pořádané obcí	1	2	3	4
B	Sportovní akce-závody, turnaje	1	2	3	4
C	Bezpečnost-přechody	1	2	3	4
D	Čistota v obci	1	2	3	4
E	Doprava	1	2	3	4
F	Sousedské vztahy	1	2	3	4
G	Klidné prostředí	1	2	3	4
H	Malebné prostředí-příroda	1	2	3	4
I	Informovanost o dění v obci	1	2	3	4

Otázka č.3:

Jakou cestou získáváte informace z obecního úřadu? (označte jednu možnost)

1. z internetu
2. z úřední desky
3. od známých a přátel
4. z doslechu

Otázka č.4:

Jaká zařízení pro volný čas Vám v obci výrazně chybí? (v každém řádku zakroužkujte Vámi zvolenou odpověď)
Škála odpovědí: 1 – určitě ano 2 – spíše ano 3 – spíše ne 4 – určitě ne

A	Cyklostezky	1	2	3	4
B	Volně přístupná víceúčelová hřiště	1	2	3	4
C	Obecní nebo kulturní dům (společenské prostory)	1	2	3	4
D	Prostory s vybavením pro netradiční sporty	1	2	3	4
E	Hřiště pro organizované sporty	1	2	3	4
F	Veřejná prostranství pro setkávání lidí	1	2	3	4
G	Dětská hřiště	1	2	3	4

Otázka č.5:

Na který z těchto cílů by se měla obec nejvíce zaměřit v rámci rozvoje? (v každém řádku zakroužkujte Vámi zvolenou odpověď)

Škála odpovědí: 1 – určitě ano 2 – spíše ano 3 – spíše ne 4 – určitě ne

A	Úroveň a dostupnost zdravotní péče	1	2	3	4
B	Bezpečnost v obci	1	2	3	4
C	Kulturní vyžití v obci	1	2	3	4
D	Sportovní vyžití v obci	1	2	3	4
E	Nakládání s odpady, jejich třídění a recyklace	1	2	3	4
F	Bytový fond a nová výstavba	1	2	3	4
G	Údržba silnic, chodníků a parkovacích ploch	1	2	3	4
H	Spoluúcast veřejnosti v péči o malebné prostředí	1	2	3	4
I	Propagace obce v ČR a zahraničí	1	2	3	4
J	Maloobchodní síť drobných podnikatelů	1	2	3	4
K	Dostatek pracovních příležitostí	1	2	3	4
L	Úroveň bydlení včetně okolí bydliště	1	2	3	4

Otázka č.6:

Co považujete za nejzávažnější problém v obci ze stran její vybavenosti? (označte jednu možnost)

1. nedostatečné osvětlení
2. špatný stav chodníků
3. nedostatek odpadkových košů
4. málo zeleně
5. nevyužívané budovy
6. absence odpočinkových míst (lavičky)
7. málo informačních možností

Otázka č.7:

Co Vám v obci nejvíce chybí? (prosím stručně napište)

.....

Otázka č.8:

Jakého jste pohlaví?
(označte jednu možnost)

1. Muž
2. Žena
3. Nechci uvést

Otázka č.9:

Uveďte prosím, do jaké kategorie spadáte?
(označte jednu možnost)

1. 18-35 let
2. 36-60 let
3. 61 a více